

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**SYSTÉM DATOVÝCH SCHRÁNEK VE VEŘEJNÉ
SPRÁVĚ**

Autor práce: Markéta Pártlová

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Prezenční

Vedoucí práce: RNDr. Růžena Ferebauerová

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2022

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Markéta Pártlová

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Prezenční

Místo studia: České Budějovice

Název bakalářské práce: Systém datových schránek ve veřejné správě

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: System of Data Boxes in Public Administration

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, titul): RNDr. Růžena Ferebauerová

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): leden, 2021

Cíl bakalářské práce:

Cílem bakalářské práce bude provedení analýzy a porovnání datové schránky v rámci České republiky a Německa. Vedlejším cílem je popsání datové schránky, od jejího založení až po práci s ní.

Student: Markéta Pártlová	12.5.2021 datum	 podpis
Vedoucí práce: RNDr. Růžena Ferebauerová	28.3.21 datum	 podpis

Schvalují zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	12.5.2021 datum	 podpis
Prorektorka pro studium a vnitřní záležitosti: RNDr. Růžena Ferebauerová	21.5.21 datum	 podpis
Pověřený rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	24.5.2021 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucí bakalářské práce RNDr. Růženě Ferebauerové za hodnotné informace, připomínky a metodické vedení práce, její čas, trpělivost a ochotu při konzultacích. Za řadu doporučení, připomínek a množství inspirativních a cenných rad. Dále bych chtěla poděkovat rodině a přátelům za podporu.

ABSTRAKT

PÁRTLOVÁ, M. *Systém datových schránek ve veřejné správě: bakalářská práce.* České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2022. 66 s. Vedoucí bakalářské práce: RNDr. Růžena Ferebauerová.

Teoretická část práce pojednává o zefektivnění veřejné správy a jejího fungování nejen v rámci samotné správy ale i v komunikaci s občany České republiky. Právě ono zelektronizování systému veřejné správy je předpokladem pro ulehčení postupu v rámci veřejné správy a celkové administrativy, nejen pro samotnou veřejnou správu, ale ulehčuje také práci fyzickým osobám, fyzickým osobám podnikajícím a právníckým osobám na území České republiky. Velký význam přináší datové schránky, které jsou popsány a přiblíženy čtenáři. V praktické části je uvedeno srovnání se Spolkovou republikou Německo, a to zejména s jejich obdobou datové schránky: De-Mail. Je zde uveden i postoj země k problematice elektronizace. Cílem bakalářské práce je rozebrání datové schránky a De-Mailu a jejich vzájemné porovnání. Dalším cílem je popis datové schránky. Pro snadnější orientaci v textu autorka rozdělila práci do sedmi základních kapitol, které jsou logicky členěny do podkapitol.

Klíčová slova: Datové schránky, De-Mail, e-government, elektronizace, veřejná správa,

ABSTRACT

PÁRTLOVÁ, M. *System of Data Boxes in Public Administration: Bachelor Thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2022. 66 p. Supervisor: RNDr. Růžene Ferebauerová.

This thesis deals with the system of Data Boxes as part of the communication processes within the Czech republic. The theoretical part discusses the streaming of communication in public administration and its functioning not only within the administration itself but also between all levels of government and citizens within the Czech Republic. Of course a prerequisite for facilitating these procedures is the general process of electronization within the public administration and the nation itself, which also facilitates the work of natural persons, natural persons doing business and legal entities within the Czech Republic. Data Boxes are of great importance within these processes and are described and introduced to the reader in the practical part of the thesis. The Czech Data box is compared to the De Mail, its equivalent in the public administration of the Federal Republic of Germany. It also discusses the nation's attitude to the issue of the use of electronic devices in its public life. For easier orientation in the text, the author divides the work into seven basic chapters, which are further divided logically into subchapters.

Key words: data boxes, De-Mail, eGovernment, electronization, public administration

Obsah

Úvod.....	9
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 E-government.....	11
2.1 Definice	11
2.1 Kritika e-governmentu a bariéry	12
2.2 Pojetí e-governmentu v Evropské unii	14
2.3 Digitalizace v České republice	17
3 Datová schránka	18
3.1 Vznik datových schránek	18
3.2 Rozdělení datových schránek.....	21
3.2.1 Datové schránky pro orgány veřejné moci.....	21
3.2.2 Datové schránky pro právnické osoby	21
3.2.3 Datové schránky pro fyzické osoby - občany	22
3.2.4 Datová schránka fyzické osoby podnikající.....	23
3.3 Základní předpoklad pro přihlášení.....	24
3.3.1 Elektronický občanský průkaz- eIDENTITA	24
3.3.2 Přihlášení jménem a heslem.....	24
3.3.3 Přihlášení pomocí SMS kódu.....	25
3.3.4 Přihlášení mobilním klíčem eGovernmentu.....	25
3.3.5 Přihlášení certifikátem	25
3.3.6 Přihlášení kódem.....	25
3.4 Czech POINT	26
3.4.1 Czech POINT @ home	27
4 Informační systém datových schránek	29
4.1 Zřízení datové schránky	31
4.2 Legislativa	31
4.3 Datová zpráva.....	33

5	Spolková republika Německo	36
5.1	Postup elektronizace veřejné správy	36
5.2	Zákon o podpoře elektronické správy	38
5.3	Zákon o postupném odbourání povinností používat papírovou formu ve spolkových správních předpisech	40
5.4	Současný stav elektronizace veřejné správy ve Spolkové republice Německo	40
6	De-Mail, obdoba datové schránky	44
6.1.1	Zákon o De-Mailu	46
6.1.2	Poskytovatelé služby De-Mail	47
7	Komparace datové schránky a De-Mailu	49
7.1	Jiný důvod založení	49
7.2	Kdo je zřizovatel a kdo správce.....	50
7.3	Zpoplatnění datových schránek a De-Mailu.....	50
7.4	Rozdíl v označování svých služeb.....	51
7.5	V Česku povinné, v Německu dobrovolné.....	51
7.6	Spolupráce	52
7.7	Zabezpečení.....	52
7.8	Shrnutí	53
	Závěr	54
	Seznam použitých zdrojů	57
	Seznam zkratk	64
	Seznam tabulek a grafů	66

Úvod

Dnešní doba je moderní a uspěchaná. Internet a informačně komunikační technologie nás obklopují všude a staly se běžnou součástí našeho běžného života. Za internetem kromě zdroje informací můžeme vidět komunikaci s okolím, ať už s rodinou či známými, ale také s bankami, úřady nebo institucemi. V posledních letech dochází k rozšiřování i v komunikaci s orgány veřejné moci. A zejména proto je více než důležité, aby stávající pokrok v internetové komunikaci směřoval stále k vyšší bezpečnosti, kvalitnosti, byl standardizovaný (pod tím si čtenář může představit sestavený a dodržovaný dle jasných principů a zásad) a na vyšší úrovni. Dnes jsou již různé organizace schopny poskytovat množství elektronických služeb, ne vždy ale služby dosahují kýžených výsledků. Proto jsem se rozhodla přiblížit službu datových schránek, která je úzce spjatá s komunikačními technologiemi a elektronizací.

Spolkovou republiku Německo jsem si vybrala, protože mnoho lidí z České republiky zde hledá anebo už má práci. Důvodem, proč občané našeho státu hledají práci v Německu, je vyšší platové ohodnocení. Čím dál častěji se setkávám s porovnáním Česka a Německa. Německo vychází jako úspěšnější a na vyšší úrovni, a proto bych chtěla porovnat, jak tomu je alespoň v ohledu na mou bakalářskou práci a to tím, že čtenářům přiblížím postup elektronizace veřejné správy ve Spolkové republice Německo, seznámím je s D-mailem neboli analogií pro datové schránky.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem bakalářské práce bude provedení analýzy a porovnání datové schránky v rámci České republiky a Německa. Vedlejším cílem je popsání datové schránky od jejího založení až po práci s ní.

Pro správné uchopení tématu a zvolení nejdůležitějších kapitol, které jsou v práci použity, s ohledem na velké množství zdrojů a informací a omezený počet stránek této práce, se autorka jako první rozhodla pro metodiku literární rešerše. Literární rešerše je dle právnické fakulty Karlovy Univerzity: „*Rešerše je soupis literatury k vybranému odbornému tématu, je východiskem pro zpracování odborného textu, prezentace či přednášky. Provést rešerši znamená prohledat dostupné informační zdroje (katalogy knihoven, odborné elektronické databáze apod.) a vybrat a utřídit relevantní literaturu k danému tématu.*“¹ V této práci spočívala rešerše nejprve ve sběru nejrozličnějších zdrojů ať již literárních, legislativních či internetových. Následně byly všechny tyto zdroje analyzovány a vybrány byly pouze relevantní zdroje vhodné pro použití v této práci.

Druhou metodou, která byla použita v rámci srovnání fungování e-governmentu v České republice a Německu, byla analýza dokumentů. Analýza dokumentů se skládá z metodických postupů, jejichž výsledkem je získání požadovaných informací. Analýza dokumentů slouží k řešení konkrétních výzkumných problémů a jako jedna z nejtěžších technik sběru informací vyžadovala podrobné studium dostupných zdrojů literatury a materiálů, které jsou vztaženy k níže uvedenému srovnání dvou zemí. U dostupných dokumentů bylo nutné, aby nejprve došlo k přeložení z německého jazyka do českého a následně došlo, podobně jako u literární rešerše, k vybrání nejrelevantnějších zdrojů, které byly následně použity při srovnání obou zemí. Nastudování těchto zdrojů bylo zásadní zejména zpočátku pro provedení srovnání, aby bylo možné co nejlépe poznat fungování e-governmentu v Německu, a tedy i následně provést porovnání s Českou republikou. Analýza dokumentů tak poskytla mnoho kvantitativních údajů. Kvantitativní přístup se zaměřuje na množství, rozsah výskytu a intenzitu vybraného jevu, spočívá v lépe ověřitelném a porovnatelném závěru. Dále byla použita syntéza, jedná se o proces nebo postup (myšlenkový) spojování individuálních částí do jednoho celku.

¹ Co je to rešerše? *Právnická fakulta Karlovi Univerzity knihovna*. [online], [cit. 2022-01-25]. Dostupné z WWW: <<https://knihovna.prf.cuni.cz/caste-dotazy/co-je-reserse>>.

2 E-government

V oblasti veřejné správy dochází k modernizaci a zavádějí se informační a komunikační technologie. V literatuře není shody o tom, jaký je hlavní nástroj pro modernizaci veřejné správy, ale studiem a jejím pozorováním ve světě dojdeme k závěru, že jich je víc a vytvářejí formu principů ke zkvalitnění veřejné správy. Přinášejí je metody veřejného managementu a nové pojetí veřejné správy jakožto služby veřejnosti. Dále možnost vykonávat veřejnou správu i soukromoprávními subjekty, e-government regulatorní formy a tak dále.²

Myšlenky e-governmentu, New Public Management (NPM) jako i Good Governance jsou propojené a navzájem se doplňují. E-government může přinést vyšší efektivnost - buď redukováním celkových výdajů, nebo alokováním zdrojů do prioritnějších oblastí. Stejně tak má možnost poskytovat vyšší kvalitu služeb se zaměřením na zákazníka či posilovat důvěru ve vládu díky možnosti spojování informací a nezávislého vyhledávání a transparentnosti.

Úkolem této kapitoly je proto vymežit pojem e-government tak, jak s ním bude dále pracováno v práci a zároveň obecně přiblížit nejen zmíněný koncept, ale i jeho kritiku.

2.1 Definice

Dle autora Lidinského se jedná o využívání informačních technologií veřejnými institucemi pro zajištění výměny s občany, dále se soukromými organizacemi a jinými veřejnými institucemi a to za účelem zvyšování efektivity vnitřního fungování a poskytování rychlých, dostupných a kvalitních informačních služeb.³

Za to autoři Mates a Smejkal se ztotožňují s definicí e-governmentu po jeho obsahové stránce, než po té popisné. Smyslem e-governmentu je tedy umožnit veškerým soukromým subjektům větší komfort při realizaci kontaktů se státem a jinými subjekty

² HENDRYCH, D. *Správní věda: teorie veřejné správy*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. s. 61. ISBN 978-80-7357-458-1.

³ LIDINSKÝ, V. *EGovernment bezpečně*. Praha: Grada, 2008. s. 7. ISBN 978-80-247-2462-1.

veřejné moci tím, že zrychlí a zjednoduší komunikaci s nimi a zefektivní vnitřní procesy orgánů veřejné moci.⁴

Pokud by bylo jediným cílem odstranit z veřejné správy byrokracii, je možné říct, že samotná elektronizace by k tomuto cíli napomohla jen zčásti. Jednalo by se pouze o jakési omezení osob, které nemají přístup k novým technologiím, počítači, internetu atd., nebo tyto technologie z mnoha důvodů odmítají. Elektronizace státní správy by se tak měla řídit základním pravidlem, kterým je jejich pomoc všem lidem a pomocí nových technologií by měla tuto pomoc pouze rozšířit, nikoli zcela změnit.

Právě s elektronizací veřejné správy je možné spojovat hned dva pojmy, kterými jsou e-government a e-governance. Riley tyto pojmy od sebe odděluje, stejně jako samotné pojmy government a governance. E-government je spojován zejména s poskytováním služeb, které jsou elektronické a také s tzv. elektronickým hlasováním neboli e-votingem. E-governance je naopak specifický svojí elektronickou konzultací zejména mezi veřejností a veřejnou správou ve veřejných záležitostech. Oba případy je však možné využívat jen za pomoci informačně-komunikační technologie – ICT. Vzhledem k vybraným klíčovým oblastem, které má tato práce jakožto hlavní téma, bude vhodnějším termínem e-government.⁵

2.1 Kritika e-governmentu a bariéry

E-government by neměl být jen jednoduchou elektronizací některých úkonů veřejné správy, ale měl by znamenat možnost reformy systému. Velmi zásadním negativním vlivem jsou pro e-government nedostačující informace ze strany státu skrze to, jaké požadavky jsou předkládány ze stran občanů či úřadů. Celostátní cíle jsou tak zakládány na nedostačujících informacích ať již z pohledu poptávky občanů či úřadů, nebo z pohledu nabídky technologických možností.

Dlouhodobým cílem EU zůstává interoperabilita (schopnost systémů, obchodních procesů či produktů,...), tedy spolupracovat na společném úkolu. Aby šlo o spolehlivou

⁴ MATES, P., SMEJKAL, V. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. Praha: Leges, 2012. Teoretik. ISBN 978-80-87576-36-6.

⁵ ŠPAČEK, D. *EGovernment: Cíle, trendy a přístupy k jeho hodnocení*. Praha: C. H. Beck, 2012. Beckova edice ekonomie. s. 55. ISBN 978-80-7400-261-8.

komunikaci mezi spotřebiteli, poskytovateli a mezi nimi navzájem. Ať už jde o vládu, občany a podniky, vyžaduje od nich důvěrné vyměňování dat.⁶

Jednotlivé bariéry v e-governmentu byly představeny ve výzkumu *Breaking Barriers*. Výzkum se konal v roce 2006 a byl veden Evropskou komisí. 19. září 2007 ministerská deklarace z Lisabonu posílila organizační řešení problémů a na evropské, národní, regionální a místní úrovni upravila právní rámce za účelem snazšího a plynulejšího postupu elektronické veřejné správy.⁷ Za bariéry jsou považovány skutečnosti či překážky, které mohou jakýmkoli způsobem bránit či znemožňovat přístup či rozvoj e-governmentu. Jedná se o bariéry:

- právní, technické, sociální, institucionální – již u první bariéry je nutné říci, že ne všechny překážky jsou stejně významné. Při výzkumu mohli respondenti přiřadit jednotlivým bariérám hodnocení dle důležitosti od 1-4. V 60 % odpovědí byly za důležité či velmi důležité považovány tyto bariéry:

- nedostatečná koordinace v rámci centrální, regionální a místní úrovně vlády,
- nechuť úředníků ke změně,
- nedostačující schopnost IT systémů vzájemně spolupracovat,
- poměrně nízké využití internetu určitými skupinami obyvatel,
- malá podpora ze strany politiků,
- nedostačující bezpečnost identifikace a autorizace,
- strach z podvodného jednání,
- nedostačující schopnosti úředníků,
- neuspokojivá motivace jednotlivých občanů k využívání e-governmentu.⁸

⁶ JACOBI, A. *Security of eGovernment Systems*. Brussels: European Union, 2013. s. 13. ISBN 978-92-823-4618-1.

⁷ *Breaking Barriers to eGovernment: Overcoming obstacles to improving European public services*. [online]. [cit. 2021-03-12]. Dostupné z WWW: <http://www.oii.ox.ac.uk/research/projects/egovbarriers/deliverables/solutions_report/Solutions_for_eGovernmentmen_t.pdf>.

⁸ eGovernment Unit, DG Information Society and Media European Commission. *Breaking Barriers to eGovernment: Overcoming obstacles to improving European public services*. *Publications Office of the European Union*. [online], s. 20. 2006. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z WWW: <<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/2a1d84df-f233-440c-a8c6-d17795c70d5f>>.

Proto, že byl výzkum mnohdy lehce přehlížen, zejména z důvodů nedostatečné reprezentativnosti (kdy ve výzkumu chybělo zastoupení ze stran jiných států, byla zde absence některých věkových kategorií atd.), je nutné jej brát s určitou rezervou a nejedná se tak o jistou normu pomoci, kterou je nutné se řídit. Jednotlivé bariéry je možné vnímat jako určité nastínění základních problémů, kterým je nutné se věnovat a snažit se o jejich nápravu či zmírnění. Využívání e-governmentu není nutné zajistit pouze z pohledu technického, tedy zajistit u něj správné fungování ze strany softwaru, ale je nutné zajistit, aby správným a dostatečným způsobem fungoval po stránce bezpečnostní, propojení mezi jednotlivými systémy, aby zde docházelo ke komunikaci atd.⁹

Velmi důležitou oblastí, která již byla zmíněna i v textu výše, je samotná bezpečnost tohoto systému a následně úzce související důvěra občanů. Je nutné si uvědomit, že jednotlivé překážky, tedy bariéry, které mohou v tomto případě nastat, nemusí být jen reálného charakteru, ale může se jednat o tak zvané útoky hackerů atd. Je nutné, aby systém byl v dostatečné míře zabezpečen i z tohoto hlediska a bylo tak jeho napadení minimalizováno. Pokud nebude bezpečnost na dostatečné úrovni, nebude zajištěno správné fungování datové schránky, jelikož nebude důvěra občanů v tento systém dostatečná.

Je tak zejména cílem politiků, aby uvedené bariéry určitým způsobem pomocí legitimizace systému eliminovali. Je nutné, aby byla z jejich strany vyřčena dostatečná důvěra k daným systémům a následně byla rozšířena motivace k jejich založení ze strany občanů. Jak již bylo řečeno, i když se nejedná o výzkum, který byl zcela uznáván a podporován, napomohl odhalit překážky či problémy, které mohou v těchto systémech nastat.¹⁰

2.2 Pojetí e-governmentu v Evropské unii

Na konci roku 1999 byl Evropskou komisí vypracován koncepční dokument pro e-government, který nesl název "eEurope - An Information Society For All". Cílem dokumentu bylo zaměření na akcelerované změny, které se týkaly zejména přiblížení

⁹ Communication of 8 December 1999 on a Commission initiative for the special European Council of Lisbon, 23 and 24 March 2000 – eEurope. *An information society for all*. [online], s. 20. 1999. [cit. 2021-03-21]. Dostupné z WWW: <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=URISERV:l24221>>.

¹⁰ European Commission. i2010 eGovernment Action Plan: Accelerating eGovernment in Europe for the Benefit of All. *European Commission*. [online], s. 5. 2006. [cit. 2021-03-23]. Dostupné z WWW: <<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/communication-i2010-egovernment-action-plan-accelerating-egovernment-europe-benefit-all>>.

vládní služby občanům, redukovaní státních výdajů, vytvoření pracovních míst či zlepšení informovanosti. V tomto dokumentu se ještě nepoužívá název e-government ale "Government online", jedná se však pouze o jiné formální označení – základní myšlenky či principy pojmů jsou shodné.

Iniciativa byla upravena a následně schválena v podobě akčního plánu na summitu v Lisabonu pod názvem eEurope 2002. Cílem tohoto akčního plánu bylo elektronické zpřístupnění veřejných služeb, jejich dat či celkové zjednodušení administrativy.

Veřejná správa se tak díky tomu měla rychleji přizpůsobovat novým trendům či metodám, poté byl také připojen i soukromý sektor a bylo vyzdvyženo partnerství mezi těmito veřejnými institucemi navzájem.

Následovala iniciativa eEurope 2005, z roku 2002, která zdůrazňovala, jak je nutné zaručit více jednotlivých kanálů pro poskytování služeb v oblasti e-governmentu a zajistit, aby elektronizace veřejných služeb proběhla do konce roku 2004. Tento cíl se však nepovedlo zcela naplnit.¹¹

Na základě strategického dokumentu z roku 2005 byl následně v roce 2006 komisí publikován akční plán s názvem i2010 eGovernment Action Plan, kde bylo pracováno s 5 hlavními úkoly - cíli, přičemž bylo předpokládáno jejich naplnění do konce roku 2010. Konkrétně šlo o:

1. zapojení všech občanů do e-governmentu,
2. podporovat efektivitu ve smyslu větší transparentnosti, menší byrokratičnosti apod.,
3. implementovat nejdůležitější služby pro občany i podniky,
4. realizovat klíčové předpoklady, aby měli občané a podniky přístup k otevřeným evropským službám a
5. posílit participaci a demokratické rozhodování.

¹¹ EU eGovernment Action Plan 2016-2020: Accelerating the digital transformation of government. *European Commission*. [online], s. 25. 2016. [cit. 2021-05-06]. Dostupné z WWW: <<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/european-egovernment-action-plan-2016-2020>>.

Základní strategický rámec rozvoje e-governmentu představuje Digital Agenda for Europe, která je součástí strategie Evropa 2020 z roku 2010. Cíle této digitální agendy byly Evropskou komisí specifikované v akčním plánu, který byl vydán již v roce 2010, s názvem The European eGovernment Action Plan 2011-2015. Tento dokument je zároveň hlavním evropským dokumentem. Kromě daných oblastí si Evropská komise vyčlenila i dva hlavní cíle a to:

- zpřístupnit do roku 2015 online klíčové přeshraniční služby, které umožní podnikatelům zakládat a provozovat své firmy kdekoli v Evropě a zároveň také aby občané mohli studovat, pracovat, bydlet a odejít do důchodu kdekoliv v EU, a dosáhnout, aby do roku 2015 využívalo elektronické veřejné služby 50% občanů Unie a až 80% podniků.

Do doby, než budou dosaženy alespoň základní, vytyčené cíle, není možné, aby byla tato oblast dále rozvíjena. Samotná Evropská unie si totiž stojí za názorem, že využívání e-governmentu není pouze o využívání IT nástrojů ve veřejné sféře, ale tento systém umožňuje občanům, firmám či úřadům vykonávat úkony, které souvisí s veřejnou správou daleko rychleji a jednodušeji.¹²

Dostatečný rozvoj digitálního trhu, který bude následně jednotný, je velmi důležitý pro další správné rozvíjení trhu jako takového. To je základním cílem Evropské unie. Odstranění bariér, které jsou nastaveny kvůli vysoké míře ne-elektronizace by mohly následně pomoci občanům využívat jejich práva na život a práci po celé Evropské unii či mimo ni. Systém by tak ve velké míře zjednodušil byrokratickou zátěž, která je spojena zejména s fyzickým vybavováním žádostí. Ty by následně mohly zcela samostatně fungovat skrze e-government.¹³ V rámci Evropské unie je v tomto ohledu hlavním aktérem Evropská komise, která je zodpovědná za přeshraniční digitalizaci veřejných služeb, do nichž se řadí také e-government.

Evropský parlament společně s Evropskou radou ve velké míře podporují iniciativu e-governmentu, v rámci studií, meetingů, deklamací atd. Názorným příkladem může být například program Digitální Evropa, kdy komise naplánovala investici v celkové hodnotě 9,2 miliardy euro. Bylo určeno pět klíčových oblastí, kam by se kapitál

¹² The European eGovernment Action Plan 2011-2015: Harnessing ICT to promote smart, sustainable & innovative Government. *European Commission*. [online], s. 20. 2010. [cit. 2021-03-18]. Dostupné z WWW: <<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0743:FIN:EN:PDF>>.

¹³ DAVIES, R. *EGovernment: Using technology to improve public services and democratic participation*. Brusel. European Parliamentary, 2015. s. 8. ISBN 978-92-823-6814-5.

vkládá a to tedy do: umělé inteligence, kybernetické bezpečnosti, superpočítačů, pokročilé digitální dovednosti a v neposlední řadě do zajištění širokého využívání těchto digitálních technologií v celé ekonomice a společnosti. Komise jednala na základě dohody mezi Evropským parlamentem a Evropskou radou.¹⁴

2.3 Digitalizace v České republice

„Pro rozvoj digitálního Česka je nyní, podle slov Vladimíra Dzurilly, naprosto zásadní otázka rozhraní a pro něj je podstatná problematika identity. Podařila se úžasná záležitost v podobě schválení příslušné legislativy podporující využití bankovní identity v rámci služeb e-Governmentu. To znamená, že bude možné přistoupit k Portálu veřejné správy i všem ostatním portálům (státní i veřejné správy) přes naši identitu, kterou se prokazujeme při vstupu do elektronického bankovníctví. Je to zásadní moment, neboť doposud e-government postrádal dostatečné množství „klientů“, kteří by mohli plně využívat elektronických služeb. Nyní rázem dojde k navýšení počtu na 5,5 milionu uživatelů. Jedná se tedy o skutečně zásadní krok, který nebyl ještě v řadě zemí realizován. V ČR by se tak mělo stát počátkem roku 2021. Přímou návaznost na BankID má samozřejmě kontaktní místo a jeho další rozvoj, stejně jako připojení přes internet. Je nutné zajistit, aby elektronické služby bylo možné kdykoliv a kdekoliv využít. V tomto směru se jedná i o rozšíření nabídky služeb, která bude prostřednictvím Portálu veřejné správy (PVS) k dispozici.“¹⁵

¹⁴ Digital Europe programme: draft Orientations consultation. *European Commission*. [online], 2019. [cit. 2021-03-20]. Dostupné z WWW: <<https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/news/digital-europe-draft-orientations-and-consultation>>.

¹⁵ JIRKOVSKÝ, M. *EGovernment elektronizace veřejné správy. Za Česko digitální*. Praha: A. R. GARAMOND. 2020. s. 4. ISSN 1801-9420.

3 Datová schránka

V důsledku modernizace veřejné správy je stát nucen zavádět novou formu komunikace s občany a firmami využitím speciálních datových schránek. Jde o elektronická úložiště, do jisté míry velmi podobná s e-mailovými schránkami, jehož základní kapacita je 1000 MB, avšak v případě požadavků může být kapacita za příplatek zvětšená. Požadavek na zvýšení kapacity je již možné poslat elektronicky. Zprostředkovatelem schránek je ústřední portál veřejné správy dostupný na internetové stránce: www.mvcr.cz/ministerstvo-vnitra-ceske-republiky.aspx. Komunikace s portálem probíhá prostřednictvím dostupných formulářů. V případě, že nejsou dostupné, je možné podat univerzální podání označované jako obecná agenda. Datové zprávy jsou však v datové schránce uloženy pouze po dobu 90 dní. Tímto opatření datové schránky nemají charakter elektronického úložiště, a ani neslouží k náhradě komunikace prostřednictvím e-mailu.¹⁶

3.1 Vznik datových schránek

Datové schránky zřizuje Ministerstvo vnitra, z titulu ústředního správního úřadu pro oblast informačních systémů veřejné správy, dle zákona č.2/ 1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ve znění pozdějších předpisů.¹⁷

Počet předpisů, které umožňují elektronickou komunikaci s orgány veřejné moci, se od začátku 21. století neustále zvyšoval. Některé z nich postupně zavedly možnost alternativní komunikace elektronickou i listovou podobou, ale nelze zde hovořit o jednotném, systematickém a bezproblémovém používání elektronických komunikačních prostředků. Zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi č. 300/2008 Sb., (zákon o e-governmentu), upravuje elektronické úkony státních orgánů, územních samosprávných celků a fyzických nebo právnických osob, notářů a soudních exekutorů vůči fyzickým osobám a právnickým osobám, elektronické úkony fyzických osob a právnických osob vůči orgánům veřejné moci a elektronické úkony mezi orgány veřejné moci navzájem prostřednictvím datových schránek. Nabyl účinnosti 1. července 2009, a jeho hlavním účelem je dodávání dokumentů fyzických osob, podnikajících fyzických osob a právnických osob prostřednictvím datových schránek, dále upravuje informační

¹⁶ BUDIŠ, P., HŘEBÍKOVÁ, I. *Datové schránky: fungování, doručování, bezpečnost, návody*. Olomouc: ANAG, 2010, s. 40.

¹⁷ SMEJKAL, V., VALÁŠEK M. *Jak na datové schránky: praktický manuál pro každého*. Praha: Linde Praha, 2012. s. 44-45. ISBN 978-80-86131-80-1.

system datových schránek.¹⁸ Zákon č. 300/2008 Sb. upravuje záležitosti spjaté s „životním“ cyklem datové schránky a jejím používáním:

- přístup do datové schránky (stanovení počtu osob, které mohou vstupovat do příslušné datové schránky, a i vymezení jejich přístupu v určitém rozsahu k jednotlivým dokumentům),
- zpřístupnění datové schránky (k „aktivaci“ dochází prvním přihlášením „oprávněné osoby“, nejpozději však patnáctým dnem po dni doručení přístupových údajů),
- znepřístupnění datové schránky (s možností opětovného zpřístupnění) a zrušení datové schránky.¹⁹

V minulosti byla možná pouze komunikace s orgány veřejné moci. I přes platnost zákona nebyly veřejné orgány povinny tuto službu používat, pokud jim to neumožňovalo technické vybavení.

Cílem zavedení datových schránek je přiblížení občana k orgánům veřejné moci prostřednictvím elektronických nástrojů, internetu a efektivněji komunikovat mezi občany a orgány veřejné moci. Pokud orgány využijí možnost zasílání dokumentů v elektronické podobě, pozitivně to ovlivní práci s dokumenty v rámci jednotlivých oddělení.

Zřízení datových schránek jednotlivým subjektům je dle dané skupiny individuální. Datovou schránku právnické osoby zřídí ministerstvo bezplatně právnické osobě zřízené zákonem, právnické osobě zapsané v obchodním rejstříku a organizační složce podniku zahraniční právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku, a to v případě právnické osoby zřízené zákonem bezodkladně po jejím vzniku, v případě právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku a organizační složky podniku zahraniční právnické osoby zapsané v obchodním rejstříku bezodkladně poté, co obdrží informaci o jejím

¹⁸ ČESKO. Zákon č. 300/2008 Sb. Zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. [online]. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 98. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-300>>.

¹⁹ vobr. Základní legislativa v oblasti eGovernmentu (eGON). *Institut pro veřejnou správu*. [online]. s. 25. 27. 2. 2012. [cit. 2021-11-5]. Dostupné z WWW : <https://www.institutpraha.cz/obj/obsah_fck/egon/pdf_programy/zakladni_legislativa.pdf>.

zapsání do obchodního rejstříku. Ostatním právnickým osobám je zřizována ministerstvem do 3 pracovních dní, ode dne podání žádosti.²⁰

Podle schválené novely budou od 1. ledna 2023 datové schránky automaticky zřizovány osobám:

- Právnické osobě, která je zapsána v registru osob, ve spolkovém rejstříku, nadačním rejstříku, rejstříku ústavů, společenství vlastníků jednotek nebo obecně prospěšných společností.
- Každé fyzické podnikající osobě, které se doposud zřizovaly datové schránky pouze na základě její žádosti. Po novelizaci bude zřizována datová schránka těmto osobám ze strany Ministerstva vnitra automaticky.
- Každé svéprávné fyzické osobě zapsané v základním registru obyvatel, která použije prostředek pro elektronickou identifikaci vydaný v rámci kvalifikovaného systému elektronické identifikace. Bude se tedy jednat i o nepodnikající fyzické osoby, pokud budou aktivně využívat prostředek kvalifikovaného systému elektronické identifikace (v současné době občanský průkaz s aktivovaným elektronickým čipem, ID Portálu národního bodu pro identifikaci a autentizaci (NIA ID), čipovou kartu pro vytvoření kvalifikovaného elektronického podpisu nebo bankovní Identitu).

V posledním uvedeném případě může osoba na svou žádost datovou schránku znepřístupnit (tedy „deaktivovat“) skrze Ministerstvo vnitra ČR.²¹ Dále datovou schránku, která nebyla zřízena ze zákona (DS fyzické osoby a podnikající fyzické osoby) ministerstvo znepřístupní i zpětně, a to ke dni:

- Úmrtí osoby, pro niž byla zřízena,
- Uvedenému v rozhodnutí soudu o prohlášení za mrtvého,
- Kdy byla tato osoba omezena na osobní svobodě z důvodu vzetí do vazby, výkonu trestu odnětí svobody, výkonu zabezpečovací detence, ochranného léčení anebo ochrany zdraví lidu,

²⁰ ČESKO. Zákon č. 300/2008 Sb. Zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. [online]. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008. Dostupné z WWW: <<http://zakony.centrum.cz/zakon-o-elektronicky-ukonech-a-autorizovane-konverzi-dokumentu/paragraf-5?full=1>>.

²¹ Finance.cz. *Kdy budou automaticky zřizovány datové schránky pro ostatní právnické osoby a živnostníky?* [online]. [cit. 2021-06-28]. Dostupné z WWW: <https://www.finance.cz/537566-automaticke-zrizeni-datovych-schranek-pro-pravnicke-a-fyzicke-osoby/?utm_medium=sekce-z-internetu&utm_source=www.seznam.cz#dop_ab_variant=578220&dop_source_zone_name=hpfeed.sznh.p.box&dop_req_id=6U8mfJpy8kR-202106270828&dop_id=12310181>.

- Nabytí právní moci rozhodnutí o omezení nebo zbavení způsobilosti k právním úkonům.²²

3.2 Rozdělení datových schránek

Datové schránky jsou využívány orgány veřejné moci, právníckými osobami, fyzickými osobami a fyzickými osobami podnikajícími. Proto jsou schránky rozděleny pro jednotlivé kategorie a jednotlivě se od sebe trochu liší (např. v žádosti založení).

3.2.1 Datové schránky pro orgány veřejné moci

Zákon stanovil povinnost orgánům veřejné správy komunikovat elektronickou formou prostřednictvím datových schránek (pokud se nedoporučuje na místě, umožňují-li to povaha dokumentu). Dále stanovil povinnost elektronického doručování dokumentů osobám, které mají datovou schránku zřízenou a zpřístupněnou ze zákona.²³

Schránka je tedy určena na elektronickou komunikaci občanů a právníckých subjektů s orgány veřejné moci. Jakou jsou úřady, státní správa, samospráva, školy, notáři a soudní exekutoři. „*Výkonem notářství se rozumí sepsování veřejných listin o právních jednáních, osvědčování právně významných skutečností a prohlášení, přijímání listin a peněz do notářské úschovy. Notářskou činnost vykonává notář nestranně.*“²⁴

„*U orgánů veřejné moci je dokument adresátovi doručen okamžikem, kdy se do datové schránky přihlásí osoba mající dle svého oprávnění přístup k dodanému. Nedojde-li k přihlášení do datové schránky ve lhůtě 10 dnů ode dne dodání do datové schránky, považuje se dokument za doručený posledním dnem této lhůty – tzv. fikce doručení.*“²⁵

3.2.2 Datové schránky pro právnícké osoby

Schránka je určena na elektronickou komunikaci mezi právníckou osobou a orgány veřejné moci. Datovou schránku zřídí Ministerstvo vnitra bezplatně právnícké osobě, která je zřízena zákonem, a to bezodkladně po jejím vzniku. Dále právnícké osobě, která je zapsaná v obchodním rejstříku a organizační složce podniku zahraniční právnícké

²² SMEJKAL, V., VALÁŠEK M. *Jak na datové schránky: praktický manuál pro každého*. Praha: Linde Praha, 2012. s. 55. ISBN 978-80-86131-80-1.

²³ ŠPAČEK, D. *EGovernment: cíle, trendy a přístupy k jeho hodnocení*. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckova edice ekonomie. s. 84. ISBN 978-80-7400-261-8.

²⁴ *Advokáti: Notáři; Soudy a soudci: redakční uzávěrka* .. Ostrava: Sagit, 2004-. ÚZ. s. 206. ISBN 978-80-7488-441-2.

²⁵ FEREBAUEROVÁ, R., PEKÁREK, O. *Aplikovaná informatika*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií. s. 128. ISBN 978-80-87472-74-3.

osoby zapsané v obchodním rejstříku. U obou právnických osob se tak stane bezodkladně, jakmile ministerstvo obdrží informaci o jejich zapsání do obchodního rejstříku.

Datová schránka je povinně zřízená zmíněným právnickým osobám výše, dobrovolně (na základě žádosti) je zřizována ostatním právnickým osobám.²⁶ K podání žádosti (žádají právnické osoby nezapsané v obchodním rejstříku) je třeba uvést údaje, a těmi jsou:

- Název nebo obchodní firma, adresa sídla,
- Identifikační číslo, a pokud nebylo přiděleno tak registrační číslo, evidenční číslo (nebo jiný obdobný údaj, byl-li přidělen),
- Jméno, popřípadě jména, příjmení,
- Datum narození a adresa pobytu osoby oprávněné jednat jménem právnické osoby, stát registrace nebo evidence právnické osoby,
- Žádost musí obsahovat úředně ověřený podpis osoby oprávněné jednat jménem právnické osoby.²⁷

Přístup a kapacita elektronické stránky je stejná jako u osob fyzických. Schránky právnických osob jsou, na rozdíl od schránek fyzických osob, automaticky aktivovány na doručování do vlastních rukou od roku 2015, do té doby byla aktivace dobrovolná. Ke zrušení elektronické schránky u právnických osob dojde po její deaktivaci majitelem či po třech letech, jak se zřizovatel dozví o zániku majitele elektronické schránky.

3.2.3 Datové schránky pro fyzické osoby - občany

Schránka je určena na elektronickou komunikaci mezi občanem a orgány veřejné moci. Zřízení schránky je bezplatné a na žádost. Fyzická osoba může mít zřízenou jenom jednu datovou schránku fyzické osoby.²⁸

K podání žádosti je třeba uvést určité údaje a je jedno jestli jde o osobní podání, či poštovní. A těmi jsou:

- Jméno, popř. jména, příjmení, jejich případné změny,
- Den, měsíc a rok narození,

²⁶ SMEJKAL, V., VALÁŠEK M. *Jak na datové schránky: praktický manuál pro každého*. Praha: Linde Praha, 2012. s. 48. ISBN 978-80-86131-80-1.

²⁷ LAPÁČEK, J. *Jak na datovou schránku a elektronickou komunikaci s úřady*. Brno: Computer Press, 2012. s. 81. ISBN 978-80-251-3680-5.

²⁸ SMEJKAL, V., VALÁŠEK M. *Jak na datové schránky: praktický manuál pro každého*. Praha: Linde Praha, 2012. s. 46. ISBN 978-80-86131-80-1.

- Místo a okres narození (pokud se osoba narodila v cizině, pak místo narození a stát),
- Státní občanství (nejedná-li se o osobu se státním občanstvím České republiky),
- Žádost musí obsahovat úředně ověřený podpis fyzické osoby.²⁹

Přístup do datové schránky je možný prostřednictvím identifikátoru, kterým je nový občanský průkaz vybavený čipem, ten byl majiteli přidělen ve spojení s aplikací eID Klient. Identifikace osoby je postup, při kterém se zaručuje identita prostřednictvím identifikátoru osoby čímž je zmiňován občanský průkaz s čipem.

Úspěšná autentifikace je podmínkou pro přístup k datové schránce. Základní kapacita schránky je 1000 MB a majitel může za příplatek požádat o zvětšení, prostřednictvím k tomu určené funkce. V případě nečinnosti majitele o uvolnění schránky je úřad vlády oprávněn, nejdříve po uplynutí 60 dnů ode dne doručení oznámení, odstranit přečtené elektronické zprávy. Ke zrušení datové schránky dochází po uplynutí tří let ode dne smrti fyzické osoby.

3.2.4 Datová schránka fyzické osoby podnikající

Datová schránka se zřizuje všem podnikatelům, kteří provádí soustavnou činnost samostatně, vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku. Může jím být:

- Osoba zapsaná v obchodním rejstříku,
- Osoba podnikající na základě živnostenského oprávnění,
- Osoba, která podniká na základě jiného než živnostenského oprávnění,
- Osoba, která provozuje zemědělskou výrobu a je zapsaná do evidence podle zvláštního předpisu.

Bez ohledu na počet podnikatelských činností může mít podnikající fyzická osoba pouze jednu datovou schránku podnikající fyzické osoby. Zřizuje se všem výlučně na žádost, krom advokátů, daňových poradců a insolvenčních správců.³⁰

²⁹ LAPÁČEK, J. *Jak na datovou schránku a elektronickou komunikaci s úřady*. Brno: Computer Press, 2012. s. 81. ISBN 978-80-251-3680-5.

³⁰ SMEJKAL, V., VALÁŠEK M. *Jak na datové schránky: praktický manuál pro každého*. Praha: Linde Praha, 2012. s. 46-47. ISBN 978-80-86131-80-1.

3.3 Základní předpoklad pro přihlášení

Do datové schránky se můžeme přihlásit hned 6 způsoby. Níže jsou uvedeny a popsány. Jednotlivé přihlášení do datové schránky čtenář najde na stránce www.mojedatovaschranka.cz, kde se mu tyto možnosti ukáží hned v úvodním okénku.³¹

3.3.1 Elektronický občanský průkaz- eIDENTITA

Nový typ občanského průkazu, jehož součástí je čip (obsahuje všechny údaje jako jsou na občanském průkazu), nám umožňuje prokázat totožnost při využívání online služeb veřejné správy. Také ho lze využívat jako nosiče kvalifikovaných a autentizačních certifikátů a můžeme ho využít například při podepisování elektronických dokumentů.³² (Elektronický podpis je ve své podstatě jen (hodně velkým) číslem. Dokonce tak obsáhlým, že se nepíše jako binární číslo (jako posloupnost jedniček a nul). „*Takže pokud je někdy třeba ho zapsat tak, aby to bylo alespoň nějak srozumitelné pro člověka, využívá se k tomu nějaká efektivnější reprezentace (kódování), tak aby se vystačilo s méně znaky.*“³³). Tyto průkazy lze označit jako elektronické identifikační karty, zkratkou eID, které budou sloužit k prokazování totožnosti v osobním i elektronickém prostředí. Elektronická identifikační karta je důvěryhodným nosičem dat sloužícím k identifikaci. Držiteli elektronického průkazu automaticky nevzniká povinnost nabízené elektronické služby využívat.

3.3.2 Přihlášení jménem a heslem

Uživatel vyplní uživatelské jméno a heslo a bude přihlášen. Pokud toto dělá poprvé a ještě nikdy předtím se nepřihlašoval do své datové schránky, použije přihlašovací údaje vygenerované systémem. Uživateli budou doručeny v obálce s označené žlutým pruhem, nebo prostřednictvím aktivačního portálu.

³¹ *Datové schránky.* [online]. [cit. 2021-11-16]. Dostupné z WWW: <<https://www.mojedatovaschranka.cz/as/login?uri=https%3a%2f%2fwww.mojedatovaschranka.cz%2fportal%2fISDS%2f&status=NCOO>>.

³² Pavel Novák, MV ČR a redakční doplnění magazínu. 18 x O eOBČANCE A PORTÁLU VEŘEJNÉ SPRÁVY. *Egovernment. Elektronizace veřejné správy.* [online]. [cit. 2021-11-02]. Dostupné z WWW: <[elektronický občanský průkaz | \(egovernment.cz\)](http://elektronicky.obcanskyprukaz.egovernment.cz)>.

³³ PETERKA, J. *Báječný svět elektronického podpisu.* Praha: CZ.NIC, c2011. CZ.NIC, s. 29. ISBN 978-80-904248-3-8

3.3.3 Přihlášení pomocí SMS kódu

Uživatel vyplní své uživatelské jméno, heslo a stiskne tlačítko pro zaslání SMS na jeho telefon. Kód, který mu přijde, zadá do zbývajících pole a přihlásí se. Jedná se o bezplatnou možnost přihlášení do datové schránky spolu s přihlášením přes Mobilní klíč.

3.3.4 Přihlášení mobilním klíčem eGovernmentu

Obrázek č. 1 – QR Kód

Snadné přihlášení bez zadávání jména a hesla pomocí aplikace. Jedná se o aplikaci Mobilní klíč eGovernmentu, ve které stačí načíst kód zobrazený na přihlašovací stránce. Do aplikace se může uživatel přihlásit pomocí PINu, obrázkového hesla či hesla.³⁴

3.3.5 Přihlášení certifikátem

Uživateli se zobrazí pole „Přihlásit pomocí certifikátu“, po stisknutí systém přesměruje uživatele na stránku ověřující klientský certifikát. Pomocí této možnosti se může přihlásit pouze za podmínky, jestliže má zaregistrovaný přihlašovací certifikát v ISDS, nebo má nainstalovaný certifikát ve webovém prohlížeči, který momentálně používá. Pokud bude chyba při ověření, webový prohlížeč zobrazí informaci, že se nemůže připojit.

3.3.6 Přihlášení kódem

Zde je nutné vyplnit uživatelské jméno a heslo, poté si uživatel vygeneruje bezpečnostní kód, vypíše si jej do zbývajících pole a s jeho pomocí se přihlásí. Bezpečnostní kód lze bezplatně generovat na zařízeních, která mají operační systém iOS, Android,... Přihlášení přes kód se nedoporučuje, protože nebude v budoucnu podporováno.

Soukromoprávní kvalifikovaní poskytovatelé také mohou vystavit identifikační prostředky a v současné době se jedná například o MojeID od sdružení CZ.NIC, zájmového sdružení právnických osob, o čipovou kartu Starcos společnosti První certifikační autorita a.s., o Bankovní Identita poskytovanou Českou spořitelnou a.s., a další.³⁵

³⁴ PŘIHLÁŠENÍ MOBILNÍM KLÍČEM. *Datové schránky*. [online]. [cit. 2021-11-16]. Dostupné z WWW: <<https://www.mojedatovaschranka.cz/as/login?type=mep&uri=https%3A%2F%2Fwww.mojedatovaschranka.cz%2Fportal%2FISDS%2F>>.

³⁵ Identifikační prostředky. *Eidentita.cz. Klíč k elektronickým službám*. [online]. [cit. 2021-11-02]. Dostupné z WWW: <<https://info.identitaobcana.cz/idp/>>.

3.4 Czech POINT

Název reprezentuje Český Podací Ověřovací a Informační Národní Terminál. Jde o kontaktní místo veřejné správy s cílem zrychlit a zpřístupnit služby občanům. Skupina institucí, které mohou Czech POINT poskytovat, není otevřená, ale je limitovaná podle ustanovení novelizovaného zákona o Informačním systému veřejné správy. Ten stanovuje, že dostupné jsou na:

- Obecních, krajských a matričních úřadech,
- zastupitelských úřadech v zahraničí,
- vybraných pobočkách České pošty,
- kancelářích Hospodářské komory ČR,
- u vybraných notářů,³⁶
- online prostřednictvím portálu www.czechpoint.cz.

Czech POINT umožňuje občanům získat výpisy z různých registrů státní správy na jednom místě. Jedná se například o výpis z Katastru nemovitostí, výpis z Obchodního rejstříku, výpis z Živnostenského rejstříku, výpis z Rejstříku trestů, žádost o výpis nebo opis z Rejstříku trestů, výpis z insolvenčního rejstříku.³⁷ Pro naše potřeby je podstatnou informací, že v souvislosti s účinností zákona č. 300/2008 Sb., O elektronických úkonech a autorizované konverzi, je zároveň prostředníkem mezi občanem a Informačním Systémem Datových Správ (dále jen "ISDS").

Seznam služeb spojených s agendou datových schránek:

- Žádost o zřízení datové schránky
- Žádost o zpřístupnění datové schránky, která byla zřízena na žádost
- Žádost o opětovné zpřístupnění datové schránky
- Podání žádosti o zneplatnění přístupových údajů do datové schránky a vydání nových

³⁶ ŠPAČEK, D. *EGovernment: cíle, trendy a přístupy k jeho hodnocení*. V Praze: C.H. Beck, 2012. Beckova edice ekonomie. s. 80. ISBN 978-80-7400-261-8.

³⁷ Co je Czech POINT? Co poskytuje Czech POINT? *CZECHPOINTY.CZ*. [online]. [cit. 2021-11-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.czechpointy.cz/>>.

- Vyřízení reklamace obdržení přístupových údajů a vydání nových
- Přidání pověřené osoby k přístupu do datové schránky
- Zneplatnění přístupových údajů pověřené osoby (zrušení osoby)
- Povolení PO/PFO/FO dodávání dokumentů od PO/PFO/FO
- Zrušení PO/PFO/FO dodávání dokumentů od PO/PFO/FO

Operace jsou provedeny zdarma, kromě autorizované konverze na žádost (30,- Kč/strana) a opakované vydání přístupových údajů (200,- Kč).³⁸

3.4.1 Czech POINT @ home

CzechPOINT@home je internetové kontaktní místo, které má zjednodušit elektronickou komunikaci a v některých případech předejít nutnosti navštívit kontaktní místo osobně. Uživatel (fyzická osoba, podnikající fyzická osoba, právnická osoba) musí mít zřízenou datovou schránku kvůli odeslání žádosti a pro doručení vystaveného výpisu z rejstříku nebo jiné odpovědi.

Žadatel připraví žádost pomocí webových formulářů, formulář provede žadatele vyplněním jednotlivých polí a zajistí odeslání žádosti z datové schránky žadatele. Žadatel pouze zadává přístupové údaje do datové schránky, vše bezpečným způsobem. CzechPOINT@home poskytuje tyto agendy: základní registry (výpisy a žádosti o provedení změn) a ostatní výpisy (např. z Veřejného rejstříku, bodového hodnocení řidiče, atd.). Žadatel tedy obdrží chtěný výpis v elektronické podobě spolu s elektronickým podpisem. Díky tomu může nakládat s výpisem, který mu byl doručen jako s elektronickým originálem. *„Výpisy najdou využití především při komunikaci s orgány veřejné moci, ale i s právníky osobami. Později s postupným rozvojem využívání elektronických originálů se počítá i s použitím elektronických dokumentů v soukromoprávních záležitostech. Nabídka výpisů bude postupně doplňována v závislosti na změnách v legislativě ČR.“*³⁹

³⁸Služby Czech POINT. Seznam a popis jednotlivých služeb. *Ministerstvo vnitra České republiky. eGOVERNMENT*. [online]. [cit. 2021-11-02]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/clanek/sluzby-czech-point.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>>.

³⁹CzechPOINT@home. *CZECHPOINT*. [online]. [cit. 2021-11-02]. Dostupné z WWW: <<https://www.czechpoint.cz/public/czechpoint-home/>>.

Službu lze považovat za pozitivní krok k elektronizaci v rámci e-governmentu a ve zjednodušení úkonů občanů vůči státu a veřejné správě.

4 Informační systém datových schránek

Ke spuštění ostrého provozu Informačního systému datových schránek došlo dne 1. listopadu 2009 na základě zákona č. 300 / 2008Sb., O elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, který nabyl účinnosti 1. července 2012. ISDS je součástí zavádění zmíněného e-governmentu v České republice. Portál věnovaný datovým schránkám je dostupný na adrese www.datoveschranky.info.

Datové schránky jsou informačním systémem veřejné správy, pomocí kterého je možné zasílat a přijímat dokumenty v elektronické podobě. IS veřejné správy upravuje zákon č. 365/ 2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů. „*Pro účely tohoto zákona se rozumí informačním systémem veřejné správy funkční celek nebo jeho část zabezpečující cílevědomou a systematickou činnost pro účely výkonu veřejné správy nebo plnění jiných funkcí státu anebo dalších veřejnoprávních korporací. Každý informační systém veřejné správy zahrnuje data, která jsou uspořádána tak, aby bylo možné jejich zpracování a zpřístupnění, provozní údaje a dále technické a programové prostředky, případně jiné nástroje umožňující výkon informačních činností.*“⁴⁰ Jedná se o elektronické úložiště, které je vyhrazeno pro čtyři skupiny uživatelů - ISDS rozlišuje datové schránky:

- orgánů veřejné moci,
- právnických osob,
- podnikajících fyzických osob (živnostníků),
- fyzických osob.

Orgánům veřejné moci, právnickým osobám zapsaným v obchodním rejstříku a některým dalším osobám jsou zřizovány automaticky, ostatním na základě žádosti.⁴¹ Pro lepší představu rozsahu využívání datových schránek, oficiální statistika uvádí od 30. 6. 2009 k 31. 12. 2020 následující souhrnné údaje:

- Počet právnických osob: 689 387

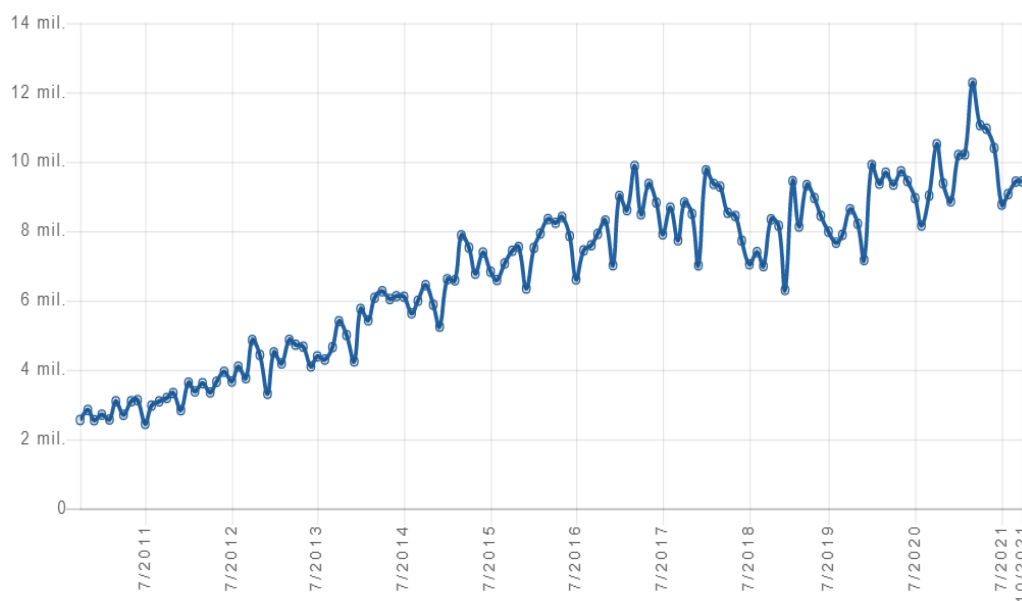
⁴⁰ Svobodný přístup k informacím: Elektronické komunikace; eGovernment: elektronické úkony, základní registry, informační systémy, veřejné správy, elektronická identifikace, právo na digitální služby, přístupnost, služby vytvářející důvěru; Kybernetická bezpečnost: redakční uzávěrka .. Ostrava: Sagit, [2014]-. ÚZ. ISBN isbn978-80-7488-482-5.

⁴¹ Informační systém datových schránek. DATOVÉ SCHRÁNKY. [online]. [cit. 2021-11-03]. Dostupné z WWW: <<https://www.datoveschranky.info/o-datovych-schrankach/zakladni-informace>>.

- Počet podnikajících fyzických osob: 233 969
- Počet fyzických osob: 249 790
- Počet schránek orgánů veřejné moci: 10 037
- Celkový počet zřízených datových schránek: 1 183 183
- Celkem zřízeno ze zákona: 692 299
- Celkem zřízeno na žádost: 490 884⁴²

K 31. 10. 2021 byl celkový počet zřízených datových schránek 1 387 477. Následující graf znázorňuje počet datových zpráv, které byly poslané od roku 2011 až do roku 2021. V roce 2011 bylo odesláno 2 553 464 zpráv, v roce 2021 je to 9 435 294. Z grafu je tedy patrné, že využití datové schránky se stále zvyšuje díky tomu, že stoupá množství odeslaných zpráv.⁴³

Tabulka č. 1 – Počet odeslaných datových zpráv za jednotlivé roky.

Dostupné z WWW: <<https://www.datoveschranky.info/statistiky>>.

⁴² Statické informace k datovým schránkám. *CHYTRÁ DATOVKA*. [online]. 16. 7. 2021. [cit. 2021-11-03]. Dostupné z WWW: <<https://chytradatovka.cz/statisticke-informace-k-datovym-schrankam/>>.

⁴³ Statistiky. *DATOVÉ SCHRÁNKY*. [online]. [cit. 2021-11-04]. Dostupné z WWW: <<https://www.datoveschranky.info/statistiky>>.

4.1 Zřízení datové schránky

Právnícké osobě a orgánu veřejné moci je datová schránka zřízena ze zákona. Datovou schránku pro fyzické osoby je možné si nechat zřídit na základě žádosti, kterou je možné podat několika způsoby:

- osobně na kontaktním místě (Czech POINT) nebo podatelně MVČR,
- vyplněním elektronického formuláře, ten se následně podepíše zaručeným elektronickým podpisem,
- vyplněním papírového formuláře, který se následně potvrdí ověřeným podpisem a zašle poštou na adresu správce.

Správce a vlastníkem projektu je MVČR, provozovatelem je ze zákona držitel poštovní licence - Česká pošta.⁴⁴

4.2 Legislativa

Vznik ISDS, stejně jako e-Governmentu, je podmíněn legislativním rámcem, který je potřebný k pochopení fungování. Jak již bylo zmíněno v úvodu kapitoly 3, základním je zákon č. 300/2008 Sb., O elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů.

Od prvního vstupu v platnost byl zákon několikrát novelizován. Poslední a významnou novelou byl zákon č. 263/2011 Sb., který spolu s ním novelizoval i zákon č. 365/2000 Sb., O informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Novela vstoupila v platnost 29. listopadu 2011.

Plné znění zákonů včetně vyznačených novelizovaných pasáží je možné dohledat pod zmíněnými čísly na stránkách MVČR. Základní právní předpisy upravující komunikaci prostřednictvím datových schránek a další úkony s nimi související jsou:

- **zákon č. 300/2008 Sb.**, o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů
- **zákon č. 227/2000 Sb.**, o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu), ve znění pozdějších předpisů

⁴⁴ Zřízení datové schránky na žádost. *DATOVÉ SCHRÁNKY*. [online]. [cit. 2021-11-23]. Dostupné z WWW: <<https://www.datoveschranky.info/chci-datovku/zrizeni-datove-schranky/na-zadost>>.

- **zákon č. 499/2004 Sb.**, o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- **zákon č. 500/2004 Sb.**, správní řád, ve znění pozdějších předpisů
- **zákon č. 99/1963 Sb.**, občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
- **vyhláška č. 193/2009 Sb.**, o stanovení podrobností provádění autorizované konverze dokumentů
- **vyhláška č. 194/2009 Sb.**, o stanovení podrobností užívání informačního systému datových schránek
- **vyhláška č. 212/2012 Sb.**, o struktuře údajů, na základě kterých je možné jednoznačně identifikovat podepisující osobu, a postupech pro ověřování platnosti zaručeného elektronického podpisu, elektronické značky, kvalifikovaného certifikátu, kvalifikovaného systémového certifikátu a kvalifikovaného časového razítka (vyhláška o ověřování platnosti zaručeného elektronického podpisu)
- **vyhláška č. 259/2012 Sb.**, o podrobnostech výkonu spisové služby
- **vyhláška č. 37/1992 Sb.**, o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, ve znění pozdějších předpisů.⁴⁵

Uvedené předpisy přinesly zásadní změnu v oblasti doručování dokumentů, zejména v oblasti elektronické komunikace mezi orgány veřejné moci navzájem a ve vztahu veřejná správa – občan, veřejná správa – právnická osoba. V návaznosti na zvýšenou intenzitu bylo nutné stanovit pravidla pro nakládání s elektronickými dokumenty při výkonu spisové služby a při konverzi z analogové do digitální podoby a naopak.

Pro tento účel musí být stanoveny technologie a úkony, aby byla zajištěna formální a právní hodnota takto vzniklého dokumentu. V souvislosti s množstvím předpisů k provozu ISDS a jejich zaváděním do praxe byly na Odbor legislativy a koordinace předpisů MVČR směřovány mnohé otázky. Na jejich základě vznikl dokument s názvem Datové schránky a činnost správních orgánů ve formátu PDF, který je umístěn na stránkách MVČR – <https://www.mvcr.cz/> „Text je aktualizován ke dni 31. října 2012, a to s ohledem zejména na změny zákona č. 300/2008 Sb. vyvolané s účinností od 29. listopadu 2011 zákonem č. 263/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované

⁴⁵ Datové schránky a činnost správních orgánů. *Ministerstvo vnitra České republiky*. [online]. [cit. 2021-11-03]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/legislativa.aspx>>.

konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, a na změny zákona č. 499/2004 Sb. a zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu).“⁴⁶

Detailní seznámení se s jednotlivými zákony a předpisy ponecháme vzhledem k šíři na čtenáři, protože by vysoce přesáhly cíle a rámec této práce. Cílem bylo poskytnout základní přehled legislativy spojené s datovými schránkami a souvisejícími pojmy, které budou v dalších částech používány. Pokud má být elektronické úložiště prohlášeno za důvěryhodné z pohledu uložení datových zpráv, musí splňovat minimální podmínky dané zmíněnými zákony. Další podmínky budou předmětem následujících kapitol.⁴⁷

4.3 Datová zpráva

Pojem datová zpráva je definován zákonem č. 227/2000 Sb. jako elektronická data, která lze přenášet prostředky pro elektronickou komunikaci a uchovávat na záznamových médiích používaných při zpracování a přenosu dat elektronickou formou. Jedná se i o data uložená na technických nosičích ve formě datového souboru.⁴⁸

Povolené přílohy datové zprávy jsou stanoveny vyhláškou č. 194/2009 Sb. Mezi podporované formáty k dnešnímu dni patří:

- PDF a PDF/A (Portable Document Format); nejspíš nejpoužívanější. Jedná se převážně o textové dokumenty, ale může jít i o formuláře, audio, video,...
- DOC, DOCX, RTF a ODT; převážně textové dokumenty, podporované kancelářskými balíky jak Microsoft Office, OpenOffice.org nebo Libre Office,
- XLS, XLSX a ODS; formáty pro tabulková data,
- PPT, PPTX a ODP; formáty pro prezentace,

⁴⁶ Datové schránky a činnost správních orgánů. *Ministerstvo vnitra České republiky*. [online]. 1. 11. 2012. [cit. 2021-11-03]. Dostupné z WWW: <file:///C:/Users/Uzivatel/Downloads/Datov%C3%A9_schr%C3%A1nky_a_%C4%8Dinnost_spr%C3%A1vn%C3%ADch_org%C3%A1n%C5%AF.pdf>.

⁴⁷ BUDIŠ, P., HŘEBÍKOVÁ, I. *Datové schránky: fungování, doručování, bezpečnost, návody*. Olomouc: ANAG, 2010. Právo (ANAG), s. 86. ISBN 978-80-7263-617-4.

⁴⁸ ČESKO. Zákon č. 227 ze dne 29. června 2000 o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 68. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-227>>.

- TXT; prostý text,
- JPEG, GIF, PNG a TIFF; formáty pro obrázky,
- WAV, MP2 a MP3; formáty pro zvukové záznamy,
- MPEG-1 a MPEG-2; formáty pro videa,
- XML; ale musí odpovídat schématu vyhlášenému příjemcem zprávy, dle vyhlášky, jedná se ale v praxi o nekontrolovatelnou podmínku,
- FO z ZFO; jedná se o formáty programu Software602 Form Filler, např. uložená zpráva z datové schránky,
- HTML; formát webových stránek,
- ISDOC a ISDOCX; méně rozšířený formát pro zasílání účetních dokladů,
- EDI; národní formát pro zasílání účetních dokladů,
- DWG, DGN, SHP, DBF, SHX, PRJ, QIX, SBN, SBX, GML, GFS, XSD; formáty pro mapové a technické výkresy.⁴⁹

Zákon č. 300/2008 Sb. a vyhláška č. 194/2009 Sb. se rozcházejí ve vnímání pojmů datová zpráva a příloha datové zprávy, resp. dokument obsažený v datové zprávě. Vzhledem k reálnému fungování je správněji vnímat datovou zprávu ISDS jako již zmíněnou obálku, do které jsou vkládány elektronické přílohy.

Vyhláška č. 194/2009 Sb. v § 7 říká, že správce ISDS nepřijme k odeslání datovou zprávu:

- která není v přípustném formátu stanoveném vyhláškou,
- převyšuje svou velikostí maximální povolenou velikost, nebo
- obsahuje škodlivý kód, který může poškodit ISDS, údaje v něm obsaženy, nebo výpočetně techniku držitele datové zprávy.⁵⁰

⁴⁹ SMEJKAL, V., VALÁŠEK M. *Jak na datové schránky: praktický manuál pro každého*. Praha: Linde Praha, 2012. s. 111-112. ISBN 978-80-86131-80-1.

⁵⁰ ČESKO. Vyhláška č. 194 ze dne 1. července 2009 o stanovení podrobností užívání a provozování informačního systému datových schránek. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 57. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-194#p4>>.

V případě listin určených úřadům je přípustný pouze formát Portable Document Format (PDF) nebo Portable Document Format for the Longterm Archiving (PDF/A). Podání zaslané do datové schránky nemusí být elektronicky podepsáno. Toto upravuje § 18 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. Toto platí pouze, jestliže se prostřednictvím datové schránky činí úkon vůči orgánu veřejné moci (např. podání návrhu na vklad). Písemnosti, které budou doručované spolu s procesním úkonem, musí být plnohodnotnými písemnostmi v elektronické podobě tak, jak to právní předpisy vyžadují pro konkrétní písemnost.⁵¹

⁵¹ Informace o elektronickém podání. ČÚZK, *Státní správa zeměměřictví a katastru*. [online]. [cit. 2021-11-04]. Dostupné z WWW: <<https://www.cuzk.cz/Katastr-nemovitosti/Zapisy-do-KN/Informace-o-elektronickem-podani.aspx>>.

5 Spolková republika Německo

Většina orgánů veřejné správy v Evropské unii umožňuje provádění administrativních procesů zcela online. Touto cestou (agenda e-governmentu) se vydaly téměř všechny průmyslové země, které se zařazují do globalizovaného světa s moderní administrativou.⁵²

5.1 Postup elektronizace veřejné správy

První iniciativa týkající se zavádění e-governmentu v Německu byla zahájena v roce 2001 a jmenovala se "BundOnline2005". Digitalizace veřejné správy se tak dostala poprvé mezi priority spolkové vlády. Cílem bylo zajištění snadnějšího přístupu ke službám poskytovaných vládou, ze strany občanů, podniků a správy, a to vše rychleji a za nižší náklady prostřednictvím internetu. Na tento účel se vyčlenilo 1,65 miliardy eur. Německá iniciativa e-governmentu se vyznačuje centrální koordinací a centrální implementací sdílených složek (Implementace je proces uskutečňování myšlenky anebo projektu, za účelem dalšího použití. Samotné implementaci předchází analýza zadání, plánování postupu/ů a stanoví se očekávané výsledky.), spolu se zřizováním kompetenčních center.⁵³

Na konci roku 2005 byla dokončena jedna z největších iniciativ e-governmentu v Evropě. Od jejího začátku v roce 2000 až do současnosti bylo na úřadech federální správy zprovozněno více než 440 služeb. Současné požadavky na další rozšiřování jsou směřovány k silnějšímu zaměření na ekonomiku a ke zvýšení transakční hloubky online služeb.⁵⁴

Spolkové země a obce, které zajišťují velkou část veřejné správy, vypracovaly a následně i provedly své vlastní strategie. V rámci rozšíření elektronizace výkonu veřejné správy se realizovalo několik průřezových projektů, nejvíce v oblasti infrastruktury. Významným projektem byl projekt elektronických průkazů totožnosti (eID), který sloužil jako spolehlivý on-line identifikátor.

⁵² *E-Government 2.0*. Dresden. 1. Auflage. 2006. s. 4. BMI06333.

⁵³ Gerd Wittkemper, Ralf Kleindiek. BundOnline 2005 – The E-Government Initiative of the German Federal Administration. *Taylor & Francis Online*. [online]. 2008. [cit. 2021-11-08]. Dostupné z WWW: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1300/J199v02n03_07>.

⁵⁴ *E-Government 2.0*. Dresden. 1. Auflage. 2006. s. 6. BMI06333.

Po iniciativě "BundOnline2005" následovalo mnoho dalších projektů, z nichž nejvýznamnější byly následující projekty:

a) E-government 2.0, byl přijat spolkovou vládou v roce 2006, měl čtyři hlavní strategické cíle.

- Rozšíření a zlepšení služeb federální vlády v elektronické správě.
- Elektronickou spolupráci mezi ekonomikou a řízením prostřednictvím procesních řetězců.
- Zavedení nového průkazu totožnosti a rozvoj konceptu elektronické identity.
- Bezpečná komunikační infrastruktura pro občany, ekonomiku a administrativu.⁵⁵

b) Digitale Agenda 2014 – 2017, projekt specifikoval usměrnění digitální politiky federální vlády a dále spojení „opatření“ do sedmi hlavních oblastí činnosti. Federální vláda zřídila systematický monitorovací systém, který prokázal pozitivní pokrok v rozšiřování digitalizace.⁵⁶

c) Následně Digitale Verwaltung 2020, kde šlo o vládní program, díky kterému se zjistilo, že téměř tři čtvrtiny dotázaných úřadů mají digitální strategii anebo ji plánují. 38% dotázaných úřadů uvedlo, že digitální strategii chtějí během pěti let zavést, 49% nedokázalo odhadnout, kdy zavedení dokáží zrealizovat.⁵⁷

Infrastruktura e-governmentu se zakládá na principech:

- Využitelnosti,
- Bezpečnosti,
- Datové suverenity.

Principy byly implementovány pomocí určitých modulů:

- Autentizace a autorizace uživatelů,
- Jednotné přihlášení k různým systémům pomocí jediné identity,
- Centralizovaná správa identit a přístupových práv uživatele,
- Přístupová práva k dokumentům ze strany občanů a firem,

⁵⁵ *Abschlussbericht E-Government 2.0*. Berlin. 1. Auflage. 2010. s. 14.

⁵⁶ *Legislaturbericht Digitale Agenda 2014–2017*. Berlin. 2017. s. 4.

⁵⁷ Studie: „Staat und Verwaltung in der Digitalen Revolution“. *Hertie School*. [online], 2015. [cit. 2021-11-08]. Dostupné z WWW: <<https://www.hertie-school.org/de/news/detail/content/studie-staat-und-verwaltung-in-der-digitalen-revolution>>.

- Suverénní distribuce a kontrola,
- Centrální přístupová platforma s důvěrnými službami.

Platforma e-governmentu s důvěrnými službami byla postavena k využívání komunikačního rozhraní mezi servery občanů/firem a administrativy. Uživatel zde najde úložiště pro soukromá data a dokumenty, u kterých je kontrolována pravost.

Mnoho občanů bojovalo se strachem kvůli zneužití jejich dat a dokumentů a případnou manipulací s nimi. Avšak obavy občanů nejsou jediným důvodem zaostávání Německa v oblasti e-governmentu. Podle Komise EU v roce 2016 Německo neudělalo žádný pokrok v infrastruktuře elektronické veřejné správy. Důvod spočívá v tom, že v Německu je pouze 40% administrativní služby online (v Rakousku se jedná o 74%). Došlo se tedy k názoru, že nabídka služeb nespĺňuje očekávání občanů.⁵⁸

5.2 Zákon o podpoře elektronické správy

Za účelem usnadnění elektronické komunikace vstoupil v srpnu 2013 v platnost zákon na podporu elektronické správy (zákon o e-governmentu). Cílem EGovG je vytvořit jednotný právní rámec pro stálou a nepřerušenu elektronickou komunikaci mezi veřejnou správou a občany. Dalšími cíli jsou odstranění jakýchkoliv překážek, které by bránily rozvoji elektronizace veřejné správy na spolkové úrovni a současně usnadnit komunikaci s veřejnou správou. Umožňuje federálním, státním i místním vládám nabízet jednodušší, uživatelsky přístupnější a účinnější elektronické administrativní služby.

Zákon o e-governmentu ukládal mimo jiné i zřízení elektronického přístupu (federální vláda má De-Mail). Usnadnilo se poskytování elektronické evidence a také elektronické platby ve správním řízení. Byly stanoveny zásady pro elektronické podání a náhradní skenování. Patří sem ještě například zrušení požadavku na osobní pohovor. Jedná se také o předpisy, které upravují georeferencování statistických dat a dat registrů.

Za účelem zlepšení a rozšíření nabídky e-governmentu jsou nezbytné změny. Proto tento zákon stanovil předpisy v různých oblastech práva.

EGovG obsahuje tyto základní ustanovení (zákon o e-governmentu obsahuje 19§, v práci je jich zmíněno jen pár, pro jeho nastínění):

⁵⁸ RAMAK, M., HENNING, L. *Zukunft E-Government*. 2018. Bundesdruckerei GmbH. Berlin: Wiebke Glässer . s. 7, 9-10.

- povinnost orgánů veřejné správy zřídit elektronický přístup a současně povinnost federálních orgánů veřejné správy umožnit přístup prostřednictvím služby De-Mail a zajistit identifikaci osoby ve správním řízení (§ 2 EGovG),
- každý orgán musí poskytovat informace o svých úkolech, adrese, provozní době a kontaktních údajích, a to: poštou, telefonem, elektronickým prostředkem pomocí veřejně přístupných sítí (§ 3 EGovG),
- přijímání elektronických plateb ve správních řízeních a zobrazení elektronických faktur či účtenek (§ 4, 4a EGovG),
- zjednodušení vydávání elektronických průkazů totožnosti (§ 5 EGovG),
- zásady pro vedení elektronických spisů a zaručené konverze dokumentů, (§ 6 - 8 EGovG),
- povinnost dokumentovat a analyzovat procesy související s elektronizací jednotlivých řízení (§ 9 EGovG),
- ustanovení o dodávání strojově čitelných dat orgány veřejné správy (tzv. Open Data), (§ 12 EGovG).⁵⁹

Na EGovG se dívá jako na *lex generalis*, který definuje standardy a který nabízí právní rámec pro elektronizaci veřejné správy na úrovni spolkových zemí a obcí. EGovG a jeho ustanovení by měla sloužit především jako impuls pro co možná nejširší elektronizaci veřejné správy. Novelizovaná ustanovení mají za cíl zejména rozšířit možnosti použití dokumentů a komunikace s příslušnými orgány v elektronické formě.

EGovG ukládá spolkové vládě pravidelně vyhodnocovat různé aspekty elektronizace veřejné správy. Například: spolková vláda je povinna, aby do pěti let po nabytí účinnosti zákona, vyhodnotila, jak se podařilo naplnit účel EGovG a aby předložila návrhy na novelizaci a případně změny.

Zákon byl významným způsobem novelizován, a to v roce 2017, kdy novelu schválil Spolkový sněm. Šlo o novelu vžívající se do všeobecného povědomí pod označením "Zákon o otevřených datech". Cílem tohoto zákona bylo zveřejňování

⁵⁹ NĚMECKO. Zákon o elektronické správě ze dne 25. července 2013. In *Spolkový zákonný list, Spolková republika Německo*. 2013. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/egovg/BJNR274910013.html>>.

nezpracovaných dat, která mají orgány federální správy. Zároveň byla určena kritéria pro otevřená data, jako jsou bezplatné poskytování dat, volný přístup k nim a měřítka strojové čitelnosti. Zohledněna byla i ochrana údajů. Orgány spolkové vlády jsou podle zákona povinné zveřejňovat nezpracované údaje, které shromáždily při plnění svých úkolů, pokud zvláštní předpisy nezakazují zveřejňování takových údajů. Účelem zákona je, aby se zveřejňovaly pouze údaje, které se sbírají pro účely provádění veřejné služby, pokud jsou k dispozici v elektronické formě.⁶⁰

5.3 Zákon o postupném odbourání povinností používat papírovou formu ve spolkových správních předpisech

Spolková vláda si již v Digitale Agende 2014-2017 a ve vládním programu Digitale Verwaltung 2020 dala za úkol přezkoumat a snížit počet administrativních právních požadavků, které vyžadují papírovou formu komunikace s orgány veřejné správy. Návrh zákona byl schválený kabinetem 6. července 2016.

Zákon by měl usnadnit elektronickou komunikaci s veřejnou správou a přispět k dalšímu rozšiřování portfolia služeb, které jsou poskytovány v elektronické formě a současně odbourat administrativní zátěž pro občany. Zákon vychází ze správy spolkové vlády o možnosti postupného odbourání požadavků papírové formy komunikace a potřeby osobní návštěvy příslušného správního orgánu ve spolkovém správním právu. Odbourávání postradatelných požadavků na písemnou formu by však mělo pokračovat i v budoucnu: například formální požadavky, kterým se lze vyhnout, by neměly být ani zahrnuty do nových návrhů zákonů.⁶¹

5.4 Současný stav elektronizace veřejné správy ve Spolkové republice Německo

Zpráva Evropské unie DESI (Index o digitální ekonomice a společnosti) v roce 2019 zhodnotila, že v digitálních veřejných službách není situace v Německu ideální.

V rámci rozšíření digitálních služeb se Německo umístilo mezi zeměmi Evropské unie na 24. místě, tedy výrazně pod průměrem. Situace je poměrně dobrá v poskytování elektronického vyřizování v různých administrativních řízeních. Avšak komunikace mezi

⁶⁰Open Data. *Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat*. [online]. [cit. 2021-11-10]. Dostupné z WWW: <<https://www.bmi.bund.de/DE/themen/moderne-verwaltung/open-government/open-data/open-data-node.html>>.

⁶¹ Ausbau elektronischer Verwaltungsdienste schreitet weiter voran. *Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat*. [online], 2016. [cit. 2021-11-10]. Dostupné z WWW: <<https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/pressemitteilungen/DE/2016/08/abbau-von-schrifterfordernissen.html>>.

občany a veřejnou správou je minimální. Jen 43% uživatelů internetu ve Spolkové republice využívá elektronické služby veřejné správy.⁶²

Zákon o zlepšení elektronického přístupu ke službám veřejné správy (zákon o elektronickém přístupu - OZG) nabyl účinnosti v roce 2017. OZG ukládá federálním, státním a místním vládám do konce roku 2022 nabízet své administrativní služby digitálně prostřednictvím internetových portálů, které by se propojily do sítě portálů. OZG určuje, že elektronické služby veřejné správy by měly být snadno dostupné a jejich zavedení by mělo být rychlé a efektivní.

Nejdůležitějším ustanovení OZG je:

– Zajištění bezbariérového a nepřerušovaného přístupu pro všechny uživatele ke všem službám, které poskytuje spolková vláda a spolkové země prostřednictvím internetových portálů. Za tímto účelem by spolková vláda a spolkové země měly zřídit dotčeným uživatelům uživatelské účty (tj. jednotnou identifikaci), jejichž prostřednictvím jim tento přístup bude poskytnut.

Jednotlivé služby jsou uvedeny v katalogu OZG a jsou sdruženy do tematických oblastí, například „Rodina a dítě“, „Řízení a rozvoj společnosti“,.... Katalog vychází z uživatelského pohledu občanů a firem, nikoli z úředních povinností.⁶³

V budoucnosti se tedy služby veřejné správy budou nabízet elektronicky prostřednictvím portálů spolkové vlády, zemských vlád a orgánů obcí, které by měly být připojeny do sítě portálů. *„Vyžaduje to zákon o zlepšení online přístupu k administrativním službám nebo zkráceně zákon o online přístupu (OZG), který vstoupil v platnost 18. srpna 2017. V praxi to znamená: Přes 6 000 administrativních služeb na federální, státní a komunální úrovni, kombinovaných v 575 balíčcích služeb OZG, musí být digitalizováno. Kromě toho musí být vytvořena IT infrastruktura, která občanům a firmám umožní snadný přístup k těmto službám. Na realizaci těchto projektů se významně podílí IT plánovací rada.“* V posledních dvou letech se pozornost soustředila na vývoj a

⁶² The Digital Economy and Society Index (DESI). *European Commission*. [online]. [cit. 2021-11-10]. Dostupné z WWW: <<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi>>.

⁶³ Onlinezugangsgesetz (OZG). *Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat*. [online]. [cit. 2021-11-10]. Dostupné z WWW: <<https://www.bmi.bund.de/DE/themen/moderne-verwaltung/verwaltungsmodernisierung/onlinezugangsgesetz/onlinezugangsgesetz-node.html>>.

zlepšování programů elektronizace na spolkové úrovni, budování sítě portálů veřejné správy, jednotnou digitální bránu a správu federálních informací.⁶⁴

Všechny úrovně spolkové vlády se podílejí na implementaci OZG. S výhledem do roku 2022 se úspěšnost digitalizačních programů nebude měřit pouze tím, zda jsou všechny administrativní služby dostupné online, ale především tím, jak jsou přijaty a využity občany a firmami. S implementací OZG dochází ke změně paradigmatu, cílový obraz OZG se zaměřuje na uživatele.⁶⁵ Kromě státního financování je na digitalizaci správy, kterou spravuje spolkové ministerstvo vnitra, k dispozici 500 milionů eur. V roce 2017 Rada pro plánování IT přijala základy architektury budoucí sítě portálů. Na tomto základě v roce 2018 začal pilotní projekt technické infrastruktury pro propojení portálů. Další rozšiřování se uskuteční postupně a se zapojením dalších služeb veřejné správy.

Největší digitální výzvou pro Německo je zlepšení elektronické interakce mezi veřejnou správou a občany, protože služby elektronické veřejné správy jsou využívány jen ve velmi omezené míře. Vyhodnocení elektronizace veřejné správy vykonala pro spolkovou vládu společnost Kienbaum Consultants International GmbH, která konstatovala, že pro jednotlivé orgány jsou největšími překážkami:

- nedostatek rozpočtových zdrojů,
- předpisy o ochraně údajů,
- nedostatečná akceptace ze strany uživatelů,
- nedostatečné uživatelské dovednosti zaměstnanců.⁶⁶

Spolková vláda by se chtěla v nadcházejícím období soustředit na 6 následujících oblastí:

- implementace OZG,

⁶⁴ Die Umsetzung des Onlinezugangsgesetz (OZG). *IT-Planungsrat*. [online]. [cit. 2021-11-10]. Dostupné z WWW: <<https://www.it-planungsrat.de/foederale-zusammenarbeit/ozg-umsetzung>>.

⁶⁵ Onlinezugangsgesetz (OZG). *Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat*. [online]. [cit. 2021-11-10]. Dostupné z WWW: <<https://www.bmi.bund.de/DE/themen/moderne-verwaltung/verwaltungsmodernisierung/onlinezugangsgesetz/onlinezugangsgesetz-node.html>>.

⁶⁶ RAMAK, M., HENNING, L. *Zukunft E-Government*. 2018. Bundesdruckerei GmbH. Berlin: Wiebke Glässer s. 9-10, 12.

- harmonizace spolupráce mezi jednotlivými úrovněmi správy,
- zahrnutí uživatelských dovedností (různých IT systémů) do vzdělávání a odborné přípravy,
- bezpečnosti informací a ochraně dat,
- otevřeným datům,
- změnám zákonů a prováděcích předpisů.

6 De-Mail, obdoba datové schránky

De-Mail umožňuje důvěrnou a ověřitelnou elektronickou komunikaci pro uživatele internetu. Služby De-Mailu mohou uživatelé použít přes webové rozhraní, pro představu je to velmi podobné dnešním e-mailovým službám. De-Mail je založen na mezinárodně rozšířených a uznávaných standardech z e-mailového prostředí (S/MIME, SSL,...). Za účelem podpory internacionalizace jsou technické specifikace De-Mailu představeny mezinárodním normalizačním orgánům.⁶⁷ Příslušným orgánem je podle zákona o De-Mailu Spolkový úřad pro bezpečnost informací.

De-Mail se snadno používá a zabezpečuje elektronickou komunikaci občanům, firmám a úřadům pomocí několika prvků:

- Při odesílání až do doby, než se doručí, jsou zprávy zašifrovány a jsou v zašifrované podobě také uloženy, není proto možné je číst nebo dokonce měnit.
- Kromě již zmíněného standardního šifrování mohou být De-Mails end-to-end šifrovány, používá se to při zvláště důvěrných dokumentech. Tato služba je poskytovateli zjednodušená natolik, aby ji mohli používat i méně zkušené uživatelé.
- Žádný uživatel se nemůže skrývat za falešnou identitu. Před otevřením svého De-Mailu se musí každý uživatel identifikovat u poskytovatele služby podle svého výběru. Díky jednoznačné identifikaci osoby lze tuto službu využít k vyřizování úředních záležitostí.
- De-Mail nabízí právně zajištěné doručení (odeslání, příjem a obsah lze kdykoliv prokázat).

Pokud zpráva dorazí k příjemci, je dešifrována. Data jsou pak k dispozici na krátký okamžik. Během této doby je De-Mail kontrolován na přítomnost malwaru (viry a trojské koně). Pokud systém odhalí malware, upozorní příjemce označením zprávy.⁶⁸

⁶⁷Wie sieht es mit dem internationalen Einsatz und der internationalen Standardisierung von De-Mail aus? *Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat*. [online]. [cit. 2021-11-17]. Dostupné z WWW: <<https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/faqs/DE/themen/it-digitalpolitik/de-mail/de-mail-liste.html#f9401190>>.

⁶⁸*De-Mail. Sicherer elektronischer Nachrichtenverkehr – einfach, nachweisbar und vertraulich*. Frankfurt am Main: Zarbock GmbH & Co. 2016. s. 17.

Dále je tu end-to-end šifrování, pro které je možné použít své vlastní šifrovací komponenty nebo bezplatné doplňkové programy od poskytovatelů De-Mail. Doplňkové programy používají standard PGP, který je celosvětově uznávaný. Zatím jsou tyto programy k dispozici pouze prohlížečům Chrome a Firefox.⁶⁹ „*Abyste mohli používat toto tzv. end-to-end šifrování, potřebujete stejně jako příjemce vaší zprávy příslušný šifrovací software, který je nutný nainstalovat na váš počítač. Pomocí tohoto softwaru zašifrujete svůj De-Mail osobně před jeho odesláním. Dešifruje ji pouze příjemce na svém počítači. V tomto případě nelze provést automatickou kontrolu malwaru, protože poskytovatel De-Mailu nemá přístup k obsahu zprávy.*“⁷⁰

Je-li vyžadován vlastnoruční podpis (jeho písemná forma), je možný příslušný dokument podepsat elektronicky a De-Mailem odeslat. Toto je užitečné (např. na rozdíl od služby e-mail) v případě, když potřebujete vědět, jestli příjemce podepsaný dokument skutečně obdržel.⁷¹

Pro práci s De-Mailem (odeslání či přečtení) si můžete vybrat mezi dvěma způsoby přihlášení, které odpovídají odlišným úrovním zabezpečení a povolují různé akce.

- „Normální“ úroveň zabezpečení, do které se uživatel přihlásí prostřednictvím uživatelského jména a hesla. Jedná se o autentizaci pomocí znalostí: uživatelské jméno/heslo.
- „Vysoká“ úroveň zabezpečení, kde uživatel musí uvést uživatelské jméno, heslo a token, který vlastní. Toto je dvoufázová autentizace prostřednictvím znalostí a vlastnictví: uživatelské jméno/heslo a token.

Existují různé tokeny od různých výrobců, např. čipová karta s funkcí eID (průkaz totožnosti), USB zařízení (obsahuje autentizační funkci chráněnou PINem nebo heslem), anebo „One-Time-Password-Generator“ kdy si v případě potřeby uživatel vyžádá heslo,

⁶⁹ Wie wird die Ende-zu-Ende-Verschlüsselung von De-Mails unterstützt? *Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat*. [online]. [cit. 2021-11-17]. Dostupné z WWW: <<https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/faqs/DE/themen/it-digitalpolitik/de-mail/de-mail-liste.html#f9401190>>.

⁷⁰ *De-Mail. Sicherer elektronischer Nachrichtenverkehr – einfach, nachweisbar und vertraulich*. Frankfurt am Main: Zarbock GmbH & Co. 2016. s. 18.

⁷¹ Kann man Ende-zu-Ende-Verschlüsselung und die qualifizierte elektronische Signatur zusätzlich zu De-Mail einsetzen? *Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat*. [online]. [cit. 2021-11-18]. Dostupné z WWW: <<https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/faqs/DE/themen/it-digitalpolitik/de-mail/de-mail-liste.html#f9401190>>.

které smí použít pouze pro jedno přihlášení. Token, který se použije, závisí na uživatelsko poskytovateli De-Mail a uživatelsko osobních preferencích.⁷²

Pomocí prvků, které autorka zmínila na začátku kapitoly lze zpracovat rychleji a efektivněji velkou škálu administrativních procesů. Použití De-Mailu má smysl z důvodů vypsanych výše, je využíván například u oznámení platu, potvrzení objednávky, prohlášení o přijetí do práce,... existuje celá řada dalších možností kdy použít elektronickou komunikaci. De-Mail umožňuje společnosti a úřadům nahrazení papírové pošty, což znamená zpracování obsahu bez mediální diskontinuity. Pod tím si můžete představit nižší ekonomické a administrativní náklady.⁷³ Proto stále více úřadů v Německu pracuje s touto službou a nabízí občanům možnost komunikovat s nimi prostřednictvím De-Mailu.⁷⁴

6.1.1 Zákon o De-Mailu

Federální ministerstvo vnitra vytvořilo právní rámec pomocí De-Mail Gesetz, tedy „Zákonem upravující De-Mail služby a o změně dalších předpisů“ (Zákon o elektronické poště). Nabyt účinnosti 3. května 2011 a od března roku 2012 jsou v Německu nabízené služby De-Mail. Služba De-Mail je provozována státem schválenými poskytovateli.⁷⁵ Musí se jím řídit všichni poskytovatelé a dodržování je pravidelně kontrolováno. Služba De-Mail je jednotná a státem schválená úroveň zabezpečení.

Korespondenci, která vyžaduje ověřené a včasné doručení (korespondence právně relevantní), lze posílat službou De-Mail. Uživatel může De-Mailem za určitých podmínek nahradit písemnou formu, která je vyžadovaná v řadě služeb poskytovaných úřady.

Federální úřady jsou povinny poskytnout přístup k De-Mailu, podle Zákona o podpoře elektronické administrativy a změně dalších předpisů (zákon o e-

⁷² *De-Mail. Sicherer elektronischer Nachrichtenverkehr – einfach, nachweisbar und vertraulich*. Frankfurt am Main: Zarbock GmbH & Co. 2016. s. 14-15.

⁷³ Wann ist die Nutzung von De-Mail sinnvoll? *Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat*. [online]. [cit. 2021-11-17]. Dostupné z WWW: <<https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/faqs/DE/themen/it-digitalpolitik/de-mail/de-mail-liste.html#f9401190>>.

⁷⁴ De-Mail: sichere und verschlüsselte Kommunikation. *Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat*. [online]. [cit. 2021-11-10]. Dostupné z WWW: <<https://www.bmi.bund.de/DE/themen/moderne-verwaltung/e-government/de-mail/de-mail-artikel.html>>.

⁷⁵ Was ist De-Mail? *Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat*. [online]. [cit. 2021-11-17]. Dostupné z WWW: <<https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/faqs/DE/themen/it-digitalpolitik/de-mail/de-mail-liste.html#f9401190>>.

governmentu). Federální ministerstvo je také dostupné prostřednictvím jeho centrální elektronické schránky.

De-Mail Gesetz zavedl požadavky na bezpečnou výměnu elektronických zpráv jako je šifrování De-Mailů, bezpečná identita komunikujících partnerů a sledovanost De-Mailu (důkaz o odeslání a o přijetí).⁷⁶

6.1.2 Poskytovatelé služby De-Mail

Odpovědnost za schvalování poskytovatelů De-Mail má Spolkový úřad pro informační bezpečnost. V této době se jedná o: Deutsche Telekom AG, T-Systems, Mentana– Claimsoft GmbH,...⁷⁷

Budoucí poskytovatelé De-Mailu jsou důkladně testováni a prověřováni, kvůli požadované úrovni zabezpečení. Poskytovatelé musí prokázat, že splňují vysoké požadavky ze zákona De-Mail Gesetz. Podrobnosti požadavků jsou uvedeny v technických pokynech Spolkového úřadu pro informační bezpečnost (BSI). Musí být prokázáno, že splňují stanovené požadavky na bezpečnost, funkčnost, interoperabilitu (schopnost systémů vzájemně spolupracovat, poskytovat si služby a dosáhnout součinnosti) a ochranu dat, aby obdrželi souhlas k činnosti.

Poskytovatelé služeb, kteří byli schváleni BSI, získávají tzv. atestace, které osvědčují, že splnili požadavky pro poskytování služby De-Mailu. Atestace a důkaz o ochraně údajů se předkládají BSI, což je jediný orgán v Německu, který může akreditovat poskytovatele De-Mail. Poskytovatel může provozovat své služby De-Mail pouze poté, co byl akreditován BSI. Federální komisař pro ochranu dat a svobodu informací poté pravidelně kontroluje, zda poskytovatel i nadále plní technické a organizační požadavky.⁷⁸

Akreditovaný poskytovatel musí spolehlivě určit totožnost uživatele služby. U fyzických osob shromažďuje informace jako jsou: jméno, místo narození a datum, adresu. U právnické osoby, obchodní společnosti nebo veřejného orgánu: název, nebo

⁷⁶Was sind die wesentlichen Regelungen des De-Mail-Gesetzes? *Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat*. [online]. [cit. 2021-11-17]. Dostupné z WWW: <<https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/faqs/DE/themen/it-digitalpolitik/de-mail/de-mail-liste.html#f9401190>>.

⁷⁷De-Mail: sichere und verschlüsselte Kommunikation. *Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat*. [online]. [cit. 2021-11-17]. Dostupné z WWW: <<https://www.bmi.bund.de/DE/themen/moderne-verwaltung/e-government/de-mail/de-mail-artikel.html>>.

⁷⁸*De-Mail. Sicherer elektronischer Nachrichtenverkehr – einfach, nachweisbar und vertraulich*. Frankfurt am Main: Zarbock GmbH & Co. 2016. s. 23-24-25.

označení, právní formu, registrační číslo (je-li dostupné), adresu hl. sídla či pobočky, jména členů zastupitelského orgánu nebo zákonných zástupců,...⁷⁹

Poskytovatelé mohou svým zákazníkům nabízet „zákaznicko-klientské“ aplikace, jako například aplikace pro chytré telefony. Dále mohou uživatelé (občané, firmy a jiné instituce) využívat služeb De-Mailu i v zahraničí. Za předpokladu, že při prvním přihlášení či registraci účtu bude vše v souladu s ustanoveními imigračního zákona. „*Poskytovatelem De-Mailu se může stát jakákoliv společnost z Evropské unie a dalších signatářů Dohody o Evropském hospodářském prostoru.*“⁸⁰

Informace o konkrétních možnostech použití De-Mailu pro komunikaci se společnostmi a úřady najdete na adrese: www.de-mail.info.

⁷⁹ NĚMECKO. Zákon ze dne 28. dubna 2011 o De-Mailu. In *Spolkový zákonný list, Spolková republika Německo*. 2013. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/de-mail-g/BJNR066610011.html#BJNR066610011BJNG000100000>>.

⁸⁰ Wie sieht es mit dem internationalen Einsatz und der internationalen Standardisierung von De-Mail aus? *Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat*. [online]. [cit. 2021-11-17]. Dostupné z WWW: <<https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/faqs/DE/themen/it-digitalpolitik/de-mail/de-mail-liste.html#f9401190>>.

7 Komparace datové schránky a De-Mailu

Empirická část práce je zaměřena na porovnání datových schránek v České republice a De-Mailu v Německu. Kde na první pohled není patrný žádný markantní rozdíl, ale obdoba naší datové schránky přeci jen skrývá nějaké ty odlišnosti.

Datovou schránku upravuje zákon č. 300/2008 Sb. Zákon o elektronických úkonem a autorizované konverzi dokumentů. Ve Spolkové republice Německo toto upravuje De-Mail Gesetz (zákon upravující De-Mail služby neboli elektronickou poštu), který zajistil, aby od března roku 2012 byly nabízeny služby De-Mailu. Jak už vyplývá z výše uvedených informací, datové schránky jsou u nás v provozu delší dobu než De-Mail v sousedním Německu, kde byla služba spuštěna po půlročním zkušebním provozu.

Datové schránky spolu s De-Mailem mají vytvořen právní rámec ke svému používání a fungují právně závazným způsobem. Musí zajišťovat spolehlivý, důvěrný a hlavně průkazný přenos zpráv a dokumentů. Služba musí potvrzovat jak jejich doručení, tak i přečtení. Odesílatel zpráv a dokumentů spolu s jejich příjemcem musí být jednoznačně identifikován. De-Mail, tak jako datová schránka, má podobné možnosti jako listovní pošta spolu s právními účinky. I když jsou si obě dvě služby v těchto věcech podobné, až tolik identická služba De-Mailu není. A je možné, že se Němci „inspirovali“ naší, v mnoha ohledech kritizovanou, službou datových schránek. Největší odlišnosti spočívají v tom, že datová schránka a De-Mail mají jiný důvod založení, zřizovatel a správce je někdo jiný, zpoplatnění služeb je odlišné, stejně jako rozdílné označování jednotlivých služeb, různost v dobrovolnosti ze strany Německa a povinnost ze strany Česka v ohledu na fikci doručení, spolupráce mezi službami v kontextu elektronizace veřejné správy je jiná a v neposlední řadě se zabezpečením se nakládá jinak.⁸¹

7.1 Jiný důvod založení

V České republice stát skrze datové schránky doručoval úřední zásilky jejich příjemcům. Proto o datových schránkách lze primárně mluvit jako o prostředku doručovacím. Tedy směrem od orgánů veřejné moci, ke kterému se přidal i směr opačný, možnost podávání orgánům veřejné moci. V tomto případě lze hovořit o veřejnoprávní komunikaci. Vzhledem na požadavky z podnikatelské sféry poté byla připuštěna možnost

⁸¹Jiří Hovorka. Jsou datové schránky na německý způsob rozumnější? *Měšec.cz*. [online], 2011. [cit. 2021-12-21]. Dostupné z WWW: <<https://www.lupa.cz/clanky/elektronicke-obcanky-prece-jen-od-pristiho-roku/> <https://www.mesec.cz/aktuality/jsou-datove-schranky-na-nemecky-zpusob-rozumnejsi/>>.

využití datové schránky i pro soukromoprávní komunikaci. Ze začátku se služba lišila například tím, že vyžadovala potvrzení přijetí a byla zpoplatněna.

V Německu na to byl jiný pohled. Stát inicioval novou službu, která byla vytvořena pro celou společnost a pro její správné fungování vytváří potřebné podmínky (i ty legislativní). Stát se má stát také jejím uživatelem a pouze ke službě „přidá“ své doručování. O De-Mailu lze primárně mluvit jako o službě pro všechny uživatele, kteří chtějí využívat elektronickou podobu listovní pošty. A kde mají právní závaznost spolu s ověřeným způsobem fungování.

7.2 Kdo je zřizovatel a kdo správce

Na rozdíl uvedený výše můžeme navázat hned s další růzností. A to tím, kdo je zřizovatelem a správcem těchto služeb:

U nás v České republice budeme mluvit pouze o státu, který skrze Ministerstvo vnitra zřizuje a spravuje datovou schránku.

V Německu pro změnu stát „pouze“ určuje podmínky, u kterých poté kontroluje jejich plnění. Pod podmínkami si můžete představit co a jak De-Mail splňuje, například jeho funkčnost a bezpečnost. Pak jsou tu soukromé subjekty, na kterých je už přenechám provoz De-Mailu a které mají na starost určenou implementaci. Jak je nastíněno v kapitole předtím, poskytovatelé služby musí nejprve prokázat splnění všech požadavků (získají akreditaci) a poté jsou pravidelně kontrolováni už ze strany státu.

7.3 Zpoplatnění datových schránek a De-Mailu

V České republice služba datových schránek sama o sobě není zpoplatněná. Co ale zpoplatněné je, jsou certifikační authority. Jedná se o soukromé subjekty, které musí získat akreditaci od státu a podléhají jeho doзору. Poté mohou vydávat kvalifikované certifikáty. Stát neprovozuje certifikační autoritu, tudíž se v tomto podnikání neangažuje. Ceny si subjekty stanovují samy. Náš stát se vyhnul konkurenci a rozhodnul se určit monopol. Monopolem je Česká pošta, které platí za provozování datových schránek. Ovšem pořád můžeme mluvit o státu jako o zřizovateli datových schránek.

Ve Spolkových zemích Německa je to tak, že služby De-Mailu jsou placené. Platit za službu budou všichni uživatelé, to přímo svému poskytovateli, který si samovolně stanovil ceny. Dalo by se zde mluvit o konkurenci mezi jednotlivými poskytovateli.

7.4 Rozdíl v označování svých služeb

U nás se oficiálně jedná dle zákona č.300/2008 Sb. o elektronickém úložišti. Toto úložiště je určeno k doručování orgány veřejné moci, k provádění úkonů vůči orgánům veřejné moci, k dodávání dokumentů fyzických osob, podnikajících osob, podnikajících fyzických osob a právnických osob.⁸² O datových schránkách se mluví pouze ve spojitosti s e-governmentem.

Německo De-Mail označuje jako napodobení e-mailu, takovému přirovnání se v České republice bráníme. O De-Mailu se mluví jako i o řešení spamu, či i o komunikaci, která uživatele zbaví nežádoucích zpráv či zpráv bez jasně identifikovaného původce zprávy.

7.5 V Česku povinné, v Německu dobrovolné

Obě dvě služby doručují zprávy dle právní legislativy. Zprávy jsou tedy považovány za doručené, ať už z pohledu práva či příslušných lhůt.

V České republice je fikce doručení datové zprávy nastavena na dobu deseti dnů, poté je automaticky považována za doručenou. Bez ohledu na to, jestli ji adresát přečetl (jediný způsob, jak se tomu bránit, je zakázat doručení fikcí). To znamená, že z právního hlediska se na zprávu nahlíží jako na doručenou, i když ji adresát neotevřel.⁸³

V Německu je fikce doručení přísnější. Jedná se o tři dny od dodání zprávy do De-Mailu. Samozřejmě za předpokladu, že se do ní majitel nepřihlásí dřív. Fikci doručení (na tři dny) si ale může majitel De-Mailu sám dobrovolně nastavit. Takže to platí jen pro toho, kdo se sám dobrovolně rozhodne, že chce, aby mu bylo výhradně v elektronické podobě a s fikcí doručováno.

O dobrovolnosti a povinnosti se můžeme bavit i obecně. Služba De-Mailu (založení účtu a jeho využívání) je pro všechny subjekty (občany a firmy, úřady sem nepatří) dobrovolná. Úřady mají pro vzájemnou komunikaci v elektronické podobě jinou vlastní službu.

⁸² ČESKO. Zákon č. 300 ze dne 17. července 2008 o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 98. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-300>>.

⁸³ Náповěda. Přijaté datové zprávy. *Datové schránky*. [online]. [cit. 2021-12-22]. Dostupné z WWW: <<https://www.mojedatovaschranka.cz/static/ISDS/help/page3.html>>.

7.6 Spolupráce

Dalším rozdílem je přístup Německa a Česka ke konceptu celé elektronické komunikace. S provozem datových schránek a De-Mailu došlo k identifikaci poměrně značného okruhu osob. Otázkou je, jestli by tyto údaje měly být využity i k jiným potřebám prokazování identity.

V České republice k tomu vzhledem k jejich neveřejnému charakteru nedošlo. Lze se na to podívat ještě z jiné strany a to takové, že datová schránka je časově omezené (devadesát dnů) uložistiště. Není domyšleno, co mají uživatelé datové schránky dělat v případě, když mají dokument, který potřebují uchovávat déle. Česká pošta provozuje službu Datový trezor, která je ovšem zpoplatněna.

V Německu na to šli trochu jinak. Když už došlo k identifikaci osob v rámci služby De-Mailu, chtěli toho využít i jinde. Identifikaci mohou využít ve službě De-Ident, jedná se o implementaci jednotného přihlašování na principu OpenID. Problematiku dlouhodobého uchovávání elektronických dokumentů se Němci snažili vyřešit pomocí De-Safe, obdobou datového trezoru.

7.7 Zabezpečení

Na závěr bych více rozebrala úroveň zabezpečení, oblast je to důležitá a v obou zemích se přístup k bezpečnosti docela liší:

V České republice se dlouho stálo za názorem, že jméno a heslo stačilo ke kvalitní úrovni zabezpečení. Volitelně k tomu mohl uživatel použít certifikát. Až později se uživatelé dočkali dalšího prvku, kterým může být jednorázová SMSka, bezpečnostní kód a přihlášení pomocí mobilního klíče.

Ve Spolkové republice Německa se od začátku pracovalo s jinou základní úrovní zabezpečení, která obsahuje jméno, heslo a vyžaduje k tomu ještě třetí prvek. Ten si uživatel může zvolit. Může se jednat o jednorázový SMS kód, certifikát, či kód vygenerovaný tzv. kalkulačkou. Když se uživatel bude chtít přihlašovat pouze pomocí jména a hesla, může o to požádat.

Rozdílnost se dál nachází například v centralizaci datových schránek vůči decentralizaci De-Mailu. A například to, že služba De-Mail nemá oproti datovým schránkám elektronický podpis.⁸⁴

7.8 Shrnutí

Na závěr praktické části by se s Vámi autorka podělila o svůj názor na Českou republiku porovnávanou se Spolkovou republikou Německa v oblasti elektronizace veřejné správy a to přesněji na datovou schránku a De-Mail, jeho obdobou. Obě dvě služby mají základ v právní legislativě. Neví, jestli se Německo skutečně aspoň z části inspirovalo datovou schránkou (jak se dočetla) a pouze předělalo oblasti, které se mu nelíbily (u nás kritizované) anebo od začátku vytvořilo na její pohled bezpečnější, svým způsobem i logičtější systém komunikace mezi občany, firmami a úřady.

Autorka vidí největší a nejdůležitější rozdíl právě ve zpoplatnění De-Mailu, kdy uživatel platí jím vybranému poskytovateli za službu. Myslí si, že konkurence mezi poskytovateli (o co nejvíc uživatelů jejich služby) způsobí neustálé zlepšování kvality služeb, které uživatelům mohou poskytnout. Kdežto datové schránky mající na starost Ministerstvo vnitra, zastřešené Českou poštou žádnou konkurenci v poskytování služeb nepocítí.

Důkladná komparace České datové schránky a Německého De-Mailu ji přiměla k názoru, že německé služby jsou zpracovány kvalitněji, jedním z možných důvodů, proč tomu tak je, je délka zpracování jednotlivých systémů. S datovými schránkami se uživatel může setkat od roku 2009, kdežto s De-Mailem od roku 2012.

⁸⁴Jiří Peterka. De-Mail: rozumnější než datové schránky? *Lupa.cz*. [online], 2011. [cit. 2021-12-23]. Dostupné z WWW: <<https://www.lupa.cz/clanky/de-mail-rozumnejsi-nez-datove-schranky/>>.

Závěr

Cílem bakalářské práce autorky bylo popsat současný stav elektronických schránek v České republice a charakterizovat bezpečnost elektronických dokumentů, prostřednictvím kterých dochází k výměně informací mezi komunikujícími stranami. Při vypracování práce bylo vycházeno z dostupných knižních, internetových a legislativních zdrojů.

Informačně-komunikační technologie dnes mají velký potenciál, a to je také jedním z důvodů, proč se i Česká republika zaměřuje stále více na digitalizaci společnosti, hlavně v oblasti veřejné správy. Stále si ještě ne všichni uvědomují, že právě informatizace přináší jistý komfort, úsporu času, nákladů i vlastní energie.

Strukturu bakalářské práce autorka rozdělila do několika kapitol. Na úvod teoretické části autorka charakterizovala základní pojmy, které úzce souvisí s tématem práce. Neodmyslitelnou součástí byla právě kapitola popsání e-governmentu, kterým označujeme výkon veřejné správy prostřednictvím elektronických technologií. Jeho cílem je umožnit provádění úředních záležitostí z jednoho místa s připojením na internet.

Třetí kapitola byla věnována datové schránce, jejímu vzniku a rozdělení (pro orgány veřejné moci, pro právnické osoby, pro fyzické osoby a pro osoby fyzické podnikající). Dále jsou v kapitole obsaženy informace o základním předpokladu pro přihlášení a o Czech POINTU.

Čtvrtá kapitola se věnuje Informačnímu systému datových schránek. K provozu systému došlo 1. listopadu 2009, dle zákona č. 300/ 2008Sb., O elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. Tento zákon je primární v oblasti datových schránek. Dále zde čtenář najde legislativu, která upravuje tuto problematiku a údaje o datové zprávě.

Velmi důležitou částí práce bylo také uvedení toho, jak proběhla elektronizace veřejné správy na území Spolkové republiky Německo, v kapitole pět. Díky získaným informacím lze říci, že sousední Spolková republika Německo je v oblasti e-governmentu i celkové elektronizaci veřejné správy trochu pozadu (jako např. Česká republika). A to i přes to, že v dnešní době jde o jednu z nejsilnějších a nestabilnějších zemí v rámci všech oblastí v Evropské unie i celého světa.

Rozdíl mezi Německem a Českou republikou není v této oblasti veliký a obě dvě země vyvíjejí značné úsilí, aby došlo ke kvalitní elektronizaci v této oblasti. Jediné, co by autorka v tomto směru podotkla, je, že se Německo oproti České republice více věnuje elektronizaci do budoucna. Ať už jde o legislativu či jiné plány. Je tak možné očekávat, že rozdíl mezi elektronizací u nás a v Německu se bude v průběhu let neustále zvětšovat.

V šesté kapitole se autorka věnovala De-Mailu, variantě české datové schránky. De-Mail využívají tak jako u nás: občané, firmy a úřady. Dále nastínila zákon upravující elektronickou poštu, tedy De-Mail Gesetz. Služba je schvalovaná státem, ale provozují ji schválení poskytovatelé, kterým autorka věnovala část textu.

Poslední kapitola, a tedy praktická část bakalářské práce, se zabývá rozdíly datové schránky a De-Mailu. Základ mají obě dvě služby stejný: zakotvení v právní legislativě. Rozdílů je hned několik, přes bezpečnost: kdy Česká republika od začátku pracovala se základním zabezpečením (uživatelské jméno + heslo), Německo hned se zpuštěním přišlo s dalším třetím prvkem zabezpečení (uživatelské jméno + heslo + SMS kód či certifikát, kód před „kalkulačku“). Dále i v určité propojenosti a spolupráci mezi sektory v elektronické komunikaci: když došlo k tam značnému identifikování lidí, Německo umožnilo již identifikovaným toto využívat i v jiných službách, v ČR nikoliv. Zpoplatnění služeb: v České republice datové schránky samy o sobě zpoplatněné nejsou, kdežto v Německu De-Mail je. De-Mail se platí jeho poskytovateli, kterého si každý může vybrat dle svého uvážení. To odkrývá další rozdíl, kterým je zřizovatel a správce: v České republice mluvíme pouze o státu, který skrze Ministerstvo vnitra službu upravuje a spravuje. Ve Spolkové republice Německa stát pouze určuje podmínky, které pak kontroluje. Provoz De-Mailu je poté přenechán poskytovatelům, kteří musí získat akreditaci od státu. Rozdíl je také ve fikci doručení: v ČR deset dní, v Německu tři dny. Důvod založení jednotlivých služeb se také rozchází: v České republice stát skrze datovou schránku doručoval úřední zásilky jejich příjemcům, poté umožnil i opačný směr podávání. Šlo o veřejnoprávní komunikaci, ke které se poté přidala i soukromoprávní. V Německu se od začátku na De-Mail dívalo jako na službu pro celou společnost, kdy se stát také stal jejím uživatelem. Do budoucna by bylo vítané zvýšit bezpečnost datových schránek, aby nebylo možné v případě útoku uniknutí citlivých dat uživatelů. Autorka se domnívá, že úkoly, které si zadala na začátku bakalářské práce, splnila.

Autorka si myslí, že celková oblast a problematika datových schránek je poměrně omezeně zastoupená v literatuře. K názoru ji přiměl fakt, že se potýkala s problémem

objevení stanoveného počtu literárních zdrojů. Za tím viděla stále přicházející inovace, díky kterým dochází ke změnám zákonů, které vedou k neaktuálnosti již napsaných literárních prací.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. *Abschlussbericht E-Government 2.0*. Berlin. 1. Auflage. 2010. 140 s.
2. *Advokáti; Notáři; Soudy a soudci: redakční uzávěrka* .. Ostrava: Sagit, 2004-. ÚZ. 256 s. ISBN 978-80-7488-441-2.
3. BUDIŠ, P., HŘEBÍKOVÁ, I. *Datové schránky: fungování, doručování, bezpečnost, návody*. Olomouc: ANAG, 2010. Právo (ANAG), 287 s. ISBN 978-80-7263-617-4.
4. DAVIES, R. *EGovernment: Using technology to improve public services and democratic participation*. Brusel. European Parliamentary, 2015. 32 s. ISBN 978-92-823-6814-5.
5. *De-Mail. Sicherer elektronischer Nachrichtenverkehr – einfach, nachweisbar und vertraulich*. Frankfurt am Main: Zarbock GmbH & Co. 2016. 29 s.
6. *E-Government 2.0*. Dresden. 1. Auflage. 2006. 26 s.
7. FEREBAUEROVÁ, R., PEKÁREK, O. *Aplikovaná informatika*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií. 151 s. ISBN 978-80-87472-74-3.
8. HENDRYCH, D. *Správní věda: teorie veřejné správy*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 232 s. ISBN 978-80-7357-458-1.
9. JACOBI, A. *Security of eGovernment Systems*. Brussels: European Union, 2013. 89 s. ISBN 978-92-823-4618-1.
10. JIRKOVSKÝ, M. *EGovernment elektronizace veřejné správy. Za Česko digitální*. Praha: A. R. GARAMOND. 2020. 48 s. ISSN 1801-9420.
11. LAPÁČEK, J. *Jak na datovou schránku a elektronickou komunikaci s úřady*. Brno: Computer Press, 2012. 200 s. ISBN 978-80-251-3680-5.
12. *Legislaturbericht Digitale Agenda 2014–2017*. Berlin. 2017. 124 s.
13. LIDINSKÝ, V. *EGovernment bezpečně*. Praha: Grada, 2008. 160 s. ISBN 978-80-247-2462-1.
14. MATES, P., SMEJKAL, V. *E-government v České republice: právní a technologické aspekty*. Praha: Leges, 2012. Teoretik, 456 s. ISBN 978-80-87576-36-6.
15. PETERKA, J. *Báječný svět elektronického podpisu*. Praha: CZ.NIC, c2011. CZ.NIC, 339 s. ISBN 978-80-904248-3-8.
16. RAMAK, M., HENNING, L. *Zukunft E-Government*. 2018. Bundesdruckerei GmbH. Berlin: Wiebke Glässer, 56 s.
17. SMEJKAL, V., VALÁŠEK M. *Jak na datové schránky: praktický manuál pro každého*. Praha: Linde Praha, 2012. s. 200. ISBN 978-80-86131-80-1.

18. *Svobodný přístup k informacím: Elektronické komunikace; eGovernment: elektronické úkony, základní registry, informační systémy, veřejné správy, elektronická identifikace, právo na digitální služby, přístupnost, služby vytvářející důvěru ; Kybernetická bezpečnost : redakční uzávěrka ..* Ostrava: Sagit, [2014]-. ÚZ. 336 s. ISBN 978-80-7488-482-5.
19. ŠPAČEK, D. *EGovernment: Cíle, trendy a přístupy k jeho hodnocení*. Praha: C. H. Beck, 2012. Beckova edice ekonomie. 228 s. ISBN 978-80-7400-261-8.

Elektronické zdroje

1. Ausbau elektronischer Verwaltungsdienste schreitet weiter voran. *Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat*. [online], 2016. [cit. 2021-11-10]. Dostupné z WWW: <<https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/pressemitteilungen/DE/2016/08/abbau-von-schrifterfordernissen.html>>.
2. Breaking Barriers to eGovernment: Overcoming obstacles to improving European public services. [online]. [cit. 2021-03-12]. Dostupné z WWW: <http://www.oii.ox.ac.uk/research/projects/egovbarriers/deliverables/solutions_report/Solutions_for_eGovernment.pdf>.
3. Co je Czech POINT? Co poskytuje Czech POINT? *CZECHPOINTY.CZ*. [online]. [cit. 2021-11-02]. Dostupné z WWW: <<http://www.czechpointy.cz/>>
4. Co je to rešerše? *Právnická fakulta Karlovi Univerzity knihovna*. [online]. [cit. 2022-01-25]. Dostupné z WWW: <<https://knihovna.prf.cuni.cz/caste-dotazy/co-je-reserse>>.
5. Communication of 8 December 1999 on a Commission initiative for the special European Council of Lisbon, 23 and 24 March 2000 – eEurope. *eEurope - An information society for all*. [online], s. 20. 1999. [cit. 2021-03-21]. Dostupné z WWW: <<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=URISERV:124221>>.
6. CzechPOINT@home. *CZECHPOINT*. [online]. [cit. 2021-11-02]. Dostupné z WWW: <<https://www.czechpoint.cz/public/czechpoint-home/>>.
7. Datové schránky a činnost správních orgánů. *Ministerstvo vnitra České republiky*. [online]. [cit. 2021-11-03]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/legislativa.aspx>>.

8. Datové schránky a činnost správních orgánů. *Ministerstvo vnitra České republiky*. [online]. 1. 11. 2012. [cit. 2021-11-03]. Dostupné z WWW: <file:///C:/Users/Uzivatel/Downloads/Datov%C3%A9_schr%C3%A1nky_a_%C4%8Dinnost_spr%C3%A1vn%C3%ADch_org%C3%A1n%C5%AF.pdf>.
9. *Datové schránky*. [online]. [cit. 2021-11-16]. Dostupné z WWW: <https://www.mojedatovaschranka.cz/as/login?uri=https%3a%2f%2fwww.mojedatovaschranka.cz%2fportal%2fISDS%2f&status=NCOO>.
10. De-Mail: sichere und verschlüsselte Kommunikation. *Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat*. [online]. [cit. 2021-11-10]. Dostupné z WWW: <https://www.bmi.bund.de/DE/themen/moderne-verwaltung/e-government/de-mail/de-mail-artikel.html>.
11. Die Umsetzung des Onlinezugangsgesetz (OZG). *IT-Planungsrat*. [online]. [cit. 2021-11-10]. Dostupné z WWW: <https://www.it-planungsrat.de/foederale-zusammenarbeit/ozg-umsetzung>.
12. Digital Europe programme: draft Orientations consultation. *European Commission*. [online], 2019. [cit. 2021-03-20]. Dostupné z WWW: <https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/news/digital-europe-draft-orientations-and-consultation>.
13. eGovernment Unit, DG Information Society and Media European Commission. Breaking Barriers to eGovernment: Overcoming obstacles to improving European public services. *Publications Office of the European Union*. [online], s. 20. 2006. [cit. 2021-03-25]. Dostupné z WWW: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/2a1d84df-f233-440c-a8c6-d17795c70d5f>.
14. Elektronické služby eGovernmentu. *Ministerstvo vnitra České republiky*. [online]. 2008 [cit. 2021-05-17]. Dostupné z WWW: <https://www.mvcr.cz/clanek/elektronicke-sluzby-egovernmentu.aspx>.
15. European Commission i2010 eGovernment Action Plan: Accelerating eGovernment in Europe for the Benefit of All. *European Commission*. [online], s. 5. 2006. [cit. 2021-03-23]. Dostupné z WWW: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/communication-i2010-egovernment-action-plan-accelerating-egovernment-europe-benefit-all>.
16. *Finance.cz*. Kdy budou automaticky zřizovány datové schránky pro ostatní právnické osoby a živnostníky? [online], 2021. [cit. 2021-06-28]. Dostupné z

- WWW: <https://www.finance.cz/537566-automaticke-zrizeni-datovych-schranek-pro-pravnicke-a-fyzicke-osoby/?utm_medium=sekce-z-internetu&utm_source=www.seznam.cz#dop_ab_variant=578220&dop_source_zone_name=hpfeed.sznhp.box&dop_req_id=6U8mfJpy8kR-202106270828&dop_id=12310181>.
17. Gerd Wittkemper, Ralf Kleindiek. BundOnline 2005 – The E-Government Initiative of the German Federal Administration. *Taylor & Francis Online*. [online]. 2008. [cit. 2021-11-08]. Dostupné z WWW: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1300/J199v02n03_07>.
 18. Identifikační prostředky. *Eidentita.cz. Klíč k elektronickým službám*. [online]. [cit. 2021-11-02]. Dostupné z WWW: <<https://info.identitaobcana.cz/idp/>>.
 19. Informace o elektronickém podání. *ČÚZK, Státní správa zeměměřictví a katastru*. [online]. [cit. 2021-11-04]. Dostupné z WWW: <<https://www.cuzk.cz/Katastr-nemovitosti/Zapisy-do-KN/Informace-o-elektronickem-podani.aspx>>.
 20. Informační systém datových schránek. *DATOVÉ SCHRÁNKY*. [online]. [cit. 2021-11-03]. Dostupné z WWW: <<https://www.datoveschranky.info/o-datovych-schrankach/zakladni-informace>>.
 21. Jiří Hovorka. Jsou datové schránky na německý způsob rozumnější? *Měšec.cz*. [online], 2011. [cit. 2021-12-21]. Dostupné z WWW: <<https://www.lupa.cz/clanky/elektronicke-obcanky-prece-jen-od-pristiho-roku/https://www.mesec.cz/aktuality/jsou-datove-schranky-na-nemecky-zpusob-rozumnejsi/>>.
 22. Jiří Peterka. De-Mail: rozumnější než datové schránky? *Lupa.cz*. [online], 2011. [cit. 2021-12-23]. Dostupné z WWW: <<https://www.lupa.cz/clanky/de-mail-rozumnejsi-nez-datove-schranky/>>.
 23. Kann man Ende-zu-Ende-Verschlüsselung und die qualifizierte elektronische Signatur zusätzlich zu De-Mail einsetzen? *Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat*. [online]. [cit. 2021-11-18]. Dostupné z WWW: <<https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/faqs/DE/themen/it-digitalpolitik/de-mail/de-mail-liste.html#f9401190>>.
 24. Náповěda. Přijaté datové zprávy. *Datové schránky*. [online]. [cit. 2021-12-22]. Dostupné z WWW: <<https://www.mojedatovaschranka.cz/static/ISDS/help/page3.html>>.

25. Onlinezugangsgesetz (OZG). *Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat*. [online]. [cit. 2021-11-10]. Dostupné z WWW: <<https://www.bmi.bund.de/DE/themen/moderne-verwaltung/verwaltungsmodernisierung/onlinezugangsgesetz/onlinezugangsgesetz-node.html>>.
26. Open Data. *Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat*. [online]. [cit. 2021-11-10]. Dostupné z WWW: <<https://www.bmi.bund.de/DE/themen/moderne-verwaltung/open-government/open-data/open-data-node.html>>.
27. Pavel Novák, MV ČR a redakční doplnění magazínu. 18 x O eOBČANCE A PORTÁLU VEŘEJNÉ SPRÁVY. *Egovernment. Elektronizace veřejné správy*. [online]. [cit. 2021-11-02]. Dostupné z WWW: <[elektronický občanský průkaz | \(egovernment.cz\)](http://elektronicky.obcansky.prukaz.egovernment.cz)>.
28. PŘIHLÁŠENÍ MOBILNÍM KLÍČEM. *Datové schránky*. [online]. [cit. 2021-11-16]. Dostupné z WWW: <<https://www.mojedatovaschranka.cz/as/login?type=mep&uri=https%3A%2F%2Fwww.mojedatovaschranka.cz%2Fportal%2FISDS%2F>>.
29. Služby Czech POINT. Seznam a popis jednotlivých služeb. *MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. eGOVERNMENT*. [online]. [cit. 2021-11-02]. Dostupné z WWW: <<https://www.mvcr.cz/clanek/sluzby-czech-point.aspx?q=Y2hudW09Mg%3d%3d>>.
30. Statické informace k datovým schránkám. *CHYTRÁ DATOVKA*. [online]. 16. 7. 2021. [cit. 2021-11-03]. Dostupné z WWW: <<https://chytradatovka.cz/statisticke-informace-k-datovym-schrankam/>>.
31. Statistiky. *DATOVÉ SCHRÁNKY*. [online]. [cit. 2021-11-04]. Dostupné z WWW: <<https://www.datoveschranky.info/statistiky>>.
32. Studie: „Staat und Verwaltung in der Digitalen Revolution“. *Hertie School*. [online], 2015. [cit. 2021-11-08]. Dostupné z WWW: <<https://www.hertie-school.org/de/news/detail/content/studie-staat-und-verwaltung-in-der-digitalen-revolution>>.
33. The Digital Economy and Society Index (DESI). *European Commission*. [online]. [cit. 2021-11-10]. Dostupné z WWW: <<https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi>>.

34. The European eGovernment Action Plan 2011-2015: Harnessing ICT to promote smart, sustainable & innovative Government. *European Commission*. [online], s. 20. 2010. [cit. 2021-03-18]. Dostupné z WWW: <<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0743:FIN:EN:PDF>>.
35. vobr. Základní legislativa v oblasti eGovernmentu (eGON). *Institut pro veřejnou správu*. [online]. s. 25. 2012. [cit. 2021-03-21]. Dostupné z WWW: <https://www.institutpraha.cz/obj/obsah_fck/egon/pdf_programy/zakladni_legislativa.pdf>.
36. Wie sieht es mit dem internationalen Einsatz und der internationalen Standardisierung von De-Mail aus? *Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat*. [online]. [cit. 2021-11-17]. Dostupné z WWW: <<https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/faqs/DE/themen/it-digitalpolitik/de-mail/de-mail-liste.html#f9401190>>.
37. Wie wird die Ende-zu-Ende-Verschlüsselung von De-Mails unterstützt? *Bundesministerium des Innern, für Bau und Heimat*. [online]. [cit. 2021-11-17]. Dostupné z WWW: <<https://www.bmi.bund.de/SharedDocs/faqs/DE/themen/it-digitalpolitik/de-mail/de-mail-liste.html#f9401190>>.
38. Zřízení datové schránky na žádost. *DATOVÉ SCHRÁNKY*. [online]. [cit. 2021-11-23]. Dostupné z WWW: <<https://www.datoveschranky.info/chci-datovku/zrizeni-datove-schranky/na-zadost>>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 300 ze dne 17. července 2008 o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 98. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-300>>.
2. ČESKO. Zákon č. 227 ze dne 29. června 2000 o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů (zákon o elektronickém podpisu). In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 68. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-227>>.
3. ČESKO. Vyhláška č. 442 ze dne 1. ledna 2011 o stanovení podrobností užívání a provozování informačního systému datových schránek. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2011, částka 146. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2010-422>>.

4. ČESKO. Vyhláška č. 194 ze dne 1. července 2009 o stanovení podrobností užívání a provozování informačního systému datových schránek. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2009, částka 57. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-194#p4>>.
5. NĚMECKO. Zákon o elektronické správě ze dne 25. července 2013. In *Spolkový zákoný list, Spolková republika Německo*. 2013. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/egovg/BJNR274910013.html>>.
6. NĚMECKO. Zákon ze dne 28. dubna 2011 o De-Mailu. In *Spolkový zákoný list, Spolková republika Německo*. 2013. Dostupné z WWW: <<http://www.gesetze-im-internet.de/de-mail-g/BJNR066610011.html#BJNR066610011BJNG000100000>>.

Seznam zkratk

DBF	DataBase File
DES	Data Encryption Standart
DGN	Design
DOC	Document
DOCX	Document
DSI CEF	Infrastruktura digitálních služeb
DWG	Drawing
eID	Elektronická identifikace
eIDAS	Elektronická identifikace a služby
EIF	Evropský rámec interoperability
EURES	Evropská služba zaměstnanosti
GIF	Graphic Interchange Format
HTML	Hyper Text Markup Language
HTTPS	Secure Hypertext Transper Protocol Secure
ICT	Informační a komunikační technologie
INSPIRE	Infrastruktura pro prostorové informace v Evropském společenství
ISDOC	Information System Document
ISDS	Informačním Systémem Datových Zpráv
IT	Informační technologie
JPEG	Joint Photographic Experts Group
MB	Megabajt
MPEG	Moving Picture Experts Group
NAI ID	Národní bod pro identifikaci a autentizaci

	Nástroj pro propojení Evropy
NPM	New Public Management
ODS	OpenDocument Spreadsheet
ODT	OpenDocument Text
PDF	Portable Document Format
PGP	Pretty Good Privacy
PNG	Portable Network Graphics
PPT	PowerPoint Presentation
PVS	Postál veřejné správy
RTF	Rich Text Format
S/MIME	Secure Multipurpose Internet Mail Extensions
SHP	Shapefile
SSL	Secure Sockets Layer
TIFF	Tag Image File Format
TXT	Text
WAV	Waveform audio format
XML	eXtensible Markup Language
XSD	XML Schema Definition

Seznam tabulek a grafů

1. Statistiky. *DATOVÉ SCHRÁNKY*. [online]. [cit. 2021-11-04]. Čerpáno z WWW: <<https://www.datoveschranky.info/statistiky>>.